

Småskalig livsmedelsförädling m.m.

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande regeringens skrivelse 2005/06:47 Småskalig livsmedelsförädling. Skrivelsen innehåller en redovisning av de allmänna utvecklingsförutsättningarna för den småskaliga livsmedelsförädlingen. Vidare lämnas en redogörelse för aktuella frågor inom området och regeringens bedömning av inriktningen av det fortsatta arbetet med dessa frågor.

Miljö- och jordbruksutskottet har beslutat om en uppföljning av förutsättningarna för småskalig livsmedelsproduktion. Utskottet föreslår att riksdagen godkänner vad utskottet anfört med anledning av den rapport som redovisats.

I betänkandet behandlas 101 motionsyrkanden om dels småskalig livsmedelsförädling, dels säkra livsmedel. Med hänvisning till vad som anförs avstyrks samtliga motionsyrkanden.

I betänkandet finns 42 reservationer och 2 särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	10
Ärendet och dess beredning	10
Bakgrund	10
Skrivelsens huvudsakliga innehåll	10
Utskottets överväganden	11
Småskalig livsmedelsförädling	11
Förutsättningar för småskalig livsmedelsproduktion	11
Principiella utgångspunkter	14
Nya gemenskapsregler	16
Branschriktlinjer m.m.	19
Slakteriavfall	21
Pristillägg på renkött m.m.	23
Gårdsnära slakt m.m.	24
Myndigheternas tillsynsuppgift	26
Livsmedelskontroll m.m.	28
Rådgivning och kompetensutveckling m.m.	31
Forskningsprojekt m.m.	33
Stöd inom landsbygdsprogrammet m.m.	35
Regelförenklingar	36
Underlättande av gårdsförsäljning m.m.	38
Säkra livsmedel m.m.	40
Storskalig smittspridning	40
Material vid transport av dricksvatten	43
Vattenskyddsområden	44
Giftfria livsmedel m.m.	46
Märkning av livsmedel m.m.	48
Ekonomiska styrmedel m.m.	51
Krav vid offentlig upphandling av livsmedel	53
Importandel för ekologiska livsmedel m.m.	53
Motioner om säkra livsmedel som behandlats tidigare under mandatperioden	55
Reservationer	58
1. Vikten av långsiktiga regelverk, punkt 2 (m, fp, kd, c)	58
2. Postnummertillhörighet, punkt 3 (kd)	58
3. Internationell utblick, punkt 4 (fp)	59
4. Livsmedelshygien, punkt 5 (m)	59
5. Traditionella tillverkningsmetoder, punkt 6 (kd)	60
6. Branschriktlinjer, punkt 7 (fp)	60
7. Levandedjursbesiktning, punkt 8 (fp)	61
8. Förenklade metoder för nötköttskontroll, punkt 9 (kd, c)	61
9. Slakteriavfall, punkt 11 (m, fp, kd, c)	62
10. Vilthägnad hjort, punkt 13 (m, kd, c)	62
11. Avgifter för slakterikontroll, punkt 15 (m)	63
12. Myndigheternas tillsynsuppgift, punkt 16 (kd, c)	63

13. Vägledning m.m. på lokal nivå av livsmedelskontrollen, punkt 17 (fp)	64
14. Grundläggande principer för finansiering av offentlig kontroll, punkt 18 (m, kd)	64
15. Anpassning av tillsynsavgifterna utifrån verksamhetens omsättning, punkt 19 (fp, kd, c)	65
16. Kompetenscheckar, punkt 21 (kd)	65
17. Almi, punkt 22 (kd)	66
18. Gemensamt brukande av maskiner, punkt 23 (kd)	66
19. Deltagande i forskningsprojekt, punkt 24 (fp)	67
20. Nationellt centrum för fäbodbruk, punkt 25 (kd)	67
21. Naturbruksgymnasierna, punkt 26 (kd)	68
22. Livsmedelskompetens hos de nya svenskarna, punkt 27 (kd, c)	68
23. Utformningen av landsbygdsutvecklingsprogrammet, punkt 28 (kd)	69
24. Nationellt kuvert, punkt 29 (m)	69
25. Medfinansiering av EU-medel, punkt 30 (kd, c)	70
26. Regelförenklingar, punkt 31 (m, fp, kd, c)	70
27. Gårdsförsäljning av lokalproducerade livsmedel, punkt 32 (m, fp, kd, c)	71
28. Möjligheter att bedriva turistnäring, punkt 33 (m)	71
29. Gårdsförsäljning m.m. av vin och öl, punkt 34 (m, kd, c)	72
30. Kostnaderna för mindre livsmedelsanläggningar, punkt 35 (m, kd, c)	72
31. Verksamhet med bikupor, punkt 36 (m, kd, c)	73
32. Material vid transport av dricksvatten, punkt 39 (kd)	73
33. Vattenskyddsområden, punkt 40 (m, c)	74
34. Giftfria livsmedel m.m., punkt 41 (kd, c, mp)	74
35. Statens roll vid märkning av livsmedel, punkt 43 (fp)	75
36. Ursprungsmärkning av livsmedel, punkt 44 (kd)	75
37. Näringsdeklaration av godis, punkt 46 (mp)	76
38. Rättvisemärkta varor, punkt 48 (v, mp)	76
39. Krav vid offentlig upphandling av livsmedel, punkt 49 (kd, c)	77
40. Importandel för ekologiska livsmedel, punkt 50 (mp)	77
41. Eskalerade tullar på livsmedelsområdet, punkt 51 (fp)	78
42. Exportfrämjande avseende livsmedel, punkt 52 (kd)	78
Särskilda yttranden	80
1. Mobila slakterier, punkt 10 (m, fp, kd, c)	80
2. Pristillägg på renkött, punkt 12 (kd)	80
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	81
Skrivelsen	81
Följdmotioner	81
Motion väckt med anledning av prop. 2004/05:56	84
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2004	85
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2005	85

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Förutsättningar för småskalig livsmedelsproduktion**

Riksdagen godkänner vad utskottet anfört om miljö- och jordbruksutskottets uppföljning av förutsättningar för småskalig livsmedelsproduktion. Därmed avslår riksdagen motionerna 2005/06:MJ10 och 2005/06:MJ12 yrkande 24.

2. **Vikten av långsiktiga regelverk**

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ11 yrkande 1.

Reservation 1 (m, fp, kd, c)

3. **Postnummertillhörighet**

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ12 yrkande 1.

Reservation 2 (kd)

4. **Internationell utblick**

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ13 yrkande 9.

Reservation 3 (fp)

5. **Livsmedelshygien**

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ9 yrkande 1.

Reservation 4 (m)

6. **Traditionella tillverkningsmetoder**

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ12 yrkande 17.

Reservation 5 (kd)

7. **Branschriktlinjer**

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ13 yrkande 5.

Reservation 6 (fp)

8. **Levandedjursbesiktning**

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ13 yrkande 7.

Reservation 7 (fp)

9. **Förenklade metoder för nötköttskontroll**

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ11 yrkande 2.

Reservation 8 (kd, c)

10. **Mobila slakterier**

Riksdagen avslår motion 2004/05:MJ506 yrkande 2.

11. Slakteriavfall

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ13 yrkande 3.

Reservation 9 (m, fp, kd, c)

12. Pristillägg på renkött

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ12 yrkande 11.

13. Vilthägnad hjort

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ12 yrkandena 12 och 13.

Reservation 10 (m, kd, c)

14. Gårdsnära slakt

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ12 yrkande 8.

15. Avgifter för slakterikontroll

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ9 yrkande 2.

Reservation 11 (m)

16. Myndigheternas tillsynsuppgift

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ12 yrkande 15.

Reservation 12 (kd, c)

17. Vägledning m.m. på lokal nivå av livsmedelskontrollen

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ13 yrkande 6.

Reservation 13 (fp)

18. Grundläggande principer för finansiering av offentlig kontroll

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:MJ9 yrkande 3 och 2005/06: MJ12 yrkandena 9 och 10.

Reservation 14 (m, kd)

19. Anpassning av tillsynsavgifterna utifrån verksamhetens omsättning

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ12 yrkande 2.

Reservation 15 (fp, kd, c)

20. Medel från landsbygdsprogrammet

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ9 yrkande 4.

21. Kompetenscheckar

Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ12 yrkande 14.

Reservation 16 (kd)

22. Almi

Riksdagen avslår motion 2005/06: MJ12 yrkande 4.

Reservation 17 (kd)

23. Gemensamt brukande av maskiner

Riksdagen avslår motion 2005/06: MJ12 yrkande 5.

Reservation 18 (kd)

24. Deltagande i forskningsprojekt

Riksdagen avslår motion 2005/06: MJ13 yrkande 8.

Reservation 19 (fp)

25. Nationellt centrum för fäbodbruk

Riksdagen avslår motion 2005/06: MJ12 yrkande 21.

Reservation 20 (kd)

26. Naturbruksgymnasierna

Riksdagen avslår motion 2005/06: MJ12 yrkande 18.

Reservation 21 (kd)

27. Livsmedelskompetens hos de nya svenskarna

Riksdagen avslår motion 2005/06: MJ12 yrkande 16.

Reservation 22 (kd, c)

28. Utformningen av landsbygdsutvecklingsprogrammet

Riksdagen avslår motion 2005/06: MJ12 yrkande 19.

Reservation 23 (kd)

29. Nationellt kuvert

Riksdagen avslår motion 2005/06: MJ9 yrkande 5.

Reservation 24 (m)

30. Medfinansiering av EU-medel

Riksdagen avslår motion 2005/06: MJ12 yrkande 20.

Reservation 25 (kd, c)

31. Regelförenklningar

Riksdagen avslår motionerna 2005/06: MJ12 yrkande 23, 2005/06: MJ13 yrkandena 1 och 4, 2005/06: MJ448 yrkande 14 och 2005/06: MJ571.

Reservation 26 (m, fp, kd, c)

32. Gårdsförsäljning av lokalproducerade livsmedel

Riksdagen avslår motion 2004/05: N11 yrkande 9.

Reservation 27 (m, fp, kd, c)

- 33. Möjligheter att bedriva turistnäring**
Riksdagen avslår motion 2004/05:N240 yrkande 1.
Reservation 28 (m)
- 34. Gårdsförsäljning m.m. av vin och öl**
Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ11 yrkande 3.
Reservation 29 (m, kd, c)
- 35. Kostnaderna för mindre livsmedelsanläggningar**
Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ441 yrkande 9.
Reservation 30 (m, kd, c)
- 36. Verksamhet med bikupor**
Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ12 yrkande 22.
Reservation 31 (m, kd, c)
- 37. Webbinformation om regler för småskalig livsmedelsutveckling**
Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ13 yrkande 2.
- 38. Storskalig smittspridning**
Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ530 yrkande 10.
- 39. Material vid transport av dricksvatten**
Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ596 yrkande 28.
Reservation 32 (kd)
- 40. Vattenskyddsområden**
Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ441 yrkande 13.
Reservation 33 (m, c)
- 41. Gifffria livsmedel m.m.**
Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ288 yrkande 2.
Reservation 34 (kd, c, mp)
- 42. Minskad användning av härdat fett**
Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ588.
- 43. Statens roll vid märkning av livsmedel**
Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ395 yrkande 5.
Reservation 35 (fp)
- 44. Ursprungsmärkning av livsmedel**
Riksdagen avslår motion 2005/06:MJ12 yrkande 6.
Reservation 36 (kd)

- 45. Kvalitetsdeklaration av choklad**
Riksdagen avslår motion 2005/06: MJ312.
- 46. Näringsdeklaration av godis**
Riksdagen avslår motion 2005/06: MJ351 yrkande 6.
Reservation 37 (mp)
- 47. Ekonomiska styrmedel inom livsmedelskonsumtionen**
Riksdagen avslår motion 2005/06: MJ530 yrkande 6.
- 48. Rättvisemärkta varor**
Riksdagen avslår motion 2005/06: MJ448 yrkande 35.
Reservation 38 (v, mp)
- 49. Krav vid offentlig upphandling av livsmedel**
Riksdagen avslår motion 2005/06: MJ370.
Reservation 39 (kd, c)
- 50. Importandel för ekologiska livsmedel**
Riksdagen avslår motion 2005/06: MJ448 yrkande 36.
Reservation 40 (mp)
- 51. Eskalerade tullar på livsmedelsområdet**
Riksdagen avslår motion 2005/06: MJ13 yrkande 10.
Reservation 41 (fp)
- 52. Exportfrämjande avseende livsmedel**
Riksdagen avslår motion 2005/06: MJ12 yrkande 3.
Reservation 42 (kd)
- 53. Motioner om säkra livsmedel som behandlats tidigare under mandatperioden**
Riksdagen avslår motionerna 2005/06: MJ12 yrkande 7, 2005/06: MJ208, 2005/06: MJ216, 2005/06: MJ234, 2005/06: MJ266, 2005/06: MJ322, 2005/06: MJ340, 2005/06: MJ351 yrkandena 1, 4 och 5, 2005/06: MJ354 yrkandena 1–3 och 5, 2005/06: MJ364, 2005/06: MJ378, 2005/06: MJ385, 2005/06: MJ395 yrkandena 1–4 och 11–14, 2005/06: MJ430, 2005/06: MJ431, 2005/06: MJ446 yrkande 3, 2005/06: MJ448 yrkande 15, 2005/06: MJ456, 2005/06: MJ484, 2005/06: MJ511 och 2005/06: MJ530 yrkandena 1, 5, 7, 8, 11–13, 15 och 16.
- 54. Skrivelsen**
Riksdagen lägger skrivelse 2005/06:47 till handlingarna.

Stockholm den 9 februari 2006

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Catharina Elmsäter-Svärd

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Catharina Elmsäter-Svärd (m), Åsa Domeij (mp), Sinikka Bohlin (s), Alf Eriksson (s), Rune Berglund (s), Rolf Lindén (s), Sven Gunnar Persson (kd), Christina Axelsson (s), Lars Lindblad (m), Jan-Olof Larsson (s), Christin Hagberg (s), Ann-Kristine Johansson (s), Cecilia Widegren (m), Anita Brodén (fp), Sven-Erik Sjöstrand (v), Marie Wahlgren (fp) och Claes Västerteg (c).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkande 2005/06:MJU8 behandlas följande

- Regeringens skrivelse 2005/06:47 Småskalig livsmedelsförädling
- 5 motioner väckta med anledning av skrivelsen
- 1 motion väckt med anledning av proposition 2004/05:56
- 2 motioner från allmänna motionstiden 2004
- 27 motioner från allmänna motionstiden 2005
- I de totalt 35 motionerna finns sammanlagt 101 yrkanden. För 41 av motionsyrkandena föreslås behandling i förenklad form.

Vidare behandlas en rapport om Förutsättningar för småskalig livsmedelsproduktion – en uppföljning, som miljö- och jordbruksutskottet låtit genomföra inom politikområdet Livsmedelspolitik. Rapporten har publicerats i serien Rapporter från riksdagen (2005/06:RFR3).

Bakgrund

Riksdagen gjorde våren 2001 ett tillkännagivande till regeringen om förutsättningarna för småskalig livsmedelsproduktion (bet. 2000/01:MJU12, rskr. 159).

Härefter har flera utredningar genomförts för att undersöka de möjligheter, problem eller utvecklingshinder som finns för den småskaliga produktionen och förädlingen av livsmedel. Regeringen gav den 29 april 2004 Livsmedelsverket och Statens jordbruksverk i uppdrag att utreda behov av och ge förslag på åtgärder för att främja och underlätta för landsbygdsföretag att utveckla den småskaliga förädlingen. Uppdraget redovisades den 31 januari 2005 i rapporten Åtgärder för att främja och underlätta för småskalig livsmedelsförädling (Rapport 2005:10).

Aktuella frågor som rör den småskaliga livsmedelsförädlingen har redovisats i departementspromemorian Ds 2005:22 Småskalig livsmedelsförädling.

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

Skrivelsen innehåller en redovisning av de allmänna utvecklingsförutsättningarna för den småskaliga livsmedelsförädlingen. Vidare lämnas en redogörelse för aktuella frågor inom området och regeringens bedömning av inriktningen av det fortsatta arbetet med dessa frågor.

Utskottets överväganden

Småskalig livsmedelsförädling

Förutsättningar för småskalig livsmedelsproduktion

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner vad utskottet anfört i avsnittet förutsättningar för småskalig livsmedelsproduktion. Därmed avstyrks en motion (kd) om utgångspunkten för regeringens fortsatta arbete på detta område. Vidare avstyrks en motion (s) om betydelsen av småskalig livsmedelsproduktion. Utskottet pekar bl.a. på satsningar som har gjorts för att stärka den småskaliga livsmedelsutvecklingen, däribland stöd till tre nationella centrum och projekt för att främja matkulturen i olika delar av Sverige.

Skrivelsen

Enligt regeringens bedömning ökar konsumenternas intresse för mat med mervärden av olika slag. Småskalig, lokal eller regional mat fyller i detta sammanhang en viktig funktion. Ökad centralisering av inköp och distribution m.m. inom handeln kan dock försvåra för de mindre producenterna att sälja sina produkter i butik, trots att handelsblocken enligt undersökningar är positiva till lokala och regionala producenter om efterfrågan från konsumenterna finns. Det finns ett behov av samverkan inom områden som distribution och logistik samt ökad kunskap på livsmedels- och hygienområdet (HACCP) då tillräckliga volymer, säkra leveranser, uppfyllande av handelns kvalitetsprogram samt marknadsföring är viktiga faktorer för ökad marknadsintroduktion. Kompletterande kanaler eller ”marknader” för den småskaliga produktionen spelar också en viktig roll. En utvecklingspotential finns i ett starkt samarbete mellan lokal och regional mat samt besöksnäring och turism.

Miljö- och jordbruksutskottets uppföljning av förutsättningar för småskalig livsmedelsproduktion

Miljö- och jordbruksutskottet har inom politikområdet Livsmedelspolitik genomfört en fördjupad uppföljning av förutsättningarna för småskalig livsmedelsproduktion. Uppföljningen har genomförts av utskottets uppföljnings- och utvärderingsgrupp. Utgångspunkten för arbetet har varit det tillkännagivande om förutsättningarna för småskalig livsmedelsproduktion som riksdagen beslutade om i mars 2001, dvs. vad som görs för att för-

enkla regelverket, hur staten bidrar till att skapa bättre förutsättningar för lokal och småskalig livsmedelsproduktion samt hur staten främjar etablering av nya företag inom området.

Uppföljnings- och utvärderingsgruppens bedömningar gäller följande områden. För *den statliga styrningen* inom området krävs en ökad samverkan. När det gäller *den småskaliga livsmedelsproduktionens möjligheter* anser gruppen bl.a. att denna sektors bidrag till det livsmedelspolitiska målet bör följas upp och redovisas för riksdagen. I fråga om *den småskaliga livsmedelsproduktionens problem* understryker gruppen vikten av att man fortsätter att uppmärksamma de små producenterna och deras förutsättningar i det fortsatta utvecklingsarbetet avseende regelverket. Vidare är det viktigt att de problem rörande stödåtgärderna som uppmärksammats i uppföljningen beaktas i det nya landsbygdsprogrammet. Andra viktiga frågor som bör beaktas gäller företagens behov av kompetensutveckling, stöd och rådgivning, formerna för spridningen av resultaten av statligt finansierat forsknings- och utvecklingsarbete beaktas. Tillgången på småskaligt producerad mat i de vanliga livsmedelsbutikerna är en avgörande faktor för den fortsatta utvecklingen av konsumenternas efterfrågan, anser gruppen. Vidare konstateras att – trots *insatserna för den småskaliga livsmedelsproduktionen efter riksdagens tillkännagivande* – varken den enskilde producenten eller konsumenten alltid i alla delar ser resultatet av förändringsarbetet. Gruppens bedömning när det gäller en *internationell utblick* är att skillnaderna mellan Sverige och övriga studerade EES-länder kan förklaras inte bara av Sveriges strängare regler och kontroller utan även av olika traditioner.

Miljö- och jordbruksutskottet beslutade den 20 oktober 2005 att promemorian (rapporten) skulle behandlas i samband med beredningen av regeringens då aviserade skrivelse om småskalig livsmedelsförädling.

Motionerna

Enligt motion 2006/06: MJ10 (s) bör betydelsen av lokal småskalig livsmedelsproduktion uppmärksammas. Det hänvisas till en rad olika satsningar som gjorts för att lyfta fram matkulturen i olika regioner, ofta kopplade till turism. För att uppnå en god utveckling krävs premiering av nya idéer och av människor med entreprenörsanda, framhåller motionärerna. I motion 2005/06: MJ12 (kd) föreslås att miljö- och jordbruksutskottets uppföljning skall vara en utgångspunkt för regeringens fortsatta arbete med att förbättra förutsättningarna för småskalig livsmedelsproduktion (yrkande 24).

Utskottets ställningstagande

Utskottet erinrar inledningsvis om riksdagens tillkännagivande till regeringen våren 2001 (bet. 2000/01: MJU12, rskr. 2000/01:159) om förutsättningarna för den småskaliga livsmedelsproduktionen. Vid behandlingen av motioner i ärendet framkom att antalet småskaliga slakterier hade minskat

och att kostnaderna var en avgörande orsak. Denna utveckling stod, enligt utskottets mening, i dålig överensstämmelse med den utveckling av landsbygden och det förbättrade djurskydd som riksdag och regering i olika sammanhang sagt sig vilja främja. Regeringen uppmanades därför att i det fortsatta arbetet ägna särskild uppmärksamhet åt den småskaliga livsmedelsproduktionen. Vidare borde regeringen för riksdagen redovisa förslag till åtgärder som bl.a. syftar till en förenkling av regelverket och skapar bättre förutsättningar för lokal och småskalig livsmedelproduktion och främjar etablering av nya företag inom området.

Utskottet konstaterar att regeringen nu har återkommit till riksdagen med en skrivelse, i vilken de allmänna utvecklingsförutsättningarna för den småskaliga livsmedelsförädlingen redovisas. Vidare lämnas en redogörelse för aktuella frågor inom området och regeringens bedömning av inriktningen av det fortsatta arbetet med dessa frågor.

Vidare har miljö- och jordbruksutskottets fördjupade uppföljning av förutsättningarna för småskalig livsmedelsproduktion färdigställt. Utskottet anser att följande punkter bör uppmärksammas i det fortsatta utvecklingsarbetet på detta område.

- Inom livsmedelsbranschen finns många små företag. Intresset för småskalig livsmedelsproduktion är stort, men det är svårt att få en tydlig bild av dess omfattning och betydelse utifrån den begränsade statistik som finns tillgänglig. Dessutom saknas en entydig definition av begreppet. Småskalig livsmedelsproduktion berör flera politikområden där myndigheterna arbetar utifrån olika uppdrag.
- Det finns en efterfrågan från konsumenterna och den småskaliga livsmedelsproduktionen bedöms ha möjligheter att vidareutvecklas i enlighet med riksdagens livsmedelspolitiska mål. Av avgörande betydelse är företagens egen förmåga att själva utveckla sin verksamhet. Den småskaliga produktionen har betydelse för bl.a. tillväxt, sysselsättning, regional utveckling, hållbar utveckling samt för andra näringar.
- Den småskaliga livsmedelsproduktionen möter olika problem och hinder, bl.a. i regelverk, tillsyn, tillståndsgivning, kompetensutveckling, distribution samt finansiering. Det nuvarande regelverket är oöverskådligt och krångligt och innebär delvis problem, men också ett stöd för företagen. Det är svårt att entydigt bedöma hur stort problem som dagens regelverk och kontroller utgör.
- Efter riksdagens tillkännagivande har ett flertal åtgärder vidtagits av regeringen och myndigheterna. Ett nytt EG-regelverk för hygien och kontroll infördes 2006. Förändringar i tillsynen har beslutats av riksdagen och särskilda medel för småskalig livsmedelsproduktion har avsatts.
- Småskalig livsmedelsproduktion uppmärksammas i flera länder. Det finns skillnader mellan länderna när det gäller de små företagens andel av produktion och konsumtion, vilka delvis kan förklaras av olika traditioner. Det grundläggande regelverket är lika i EU:s medlemsstater och företagen möter liknande problem i de olika länderna.

Utskottet vill för sin del härutöver särskilt peka på några av de gjorda satsningarna. Med anledning av budgetpropositionen för år 2005 beslutade riksdagen om en förstärkning med 10 miljoner kronor av anslaget 43:16 Åtgärder inom livsmedelsområdet för projekt rörande nationella och regionala resurscentrum för småskalig livsmedelsförädling. Medlen disponeras av regeringen för åtgärder inom livsmedelsområdet med särskild tonvikt på regional utveckling av livsmedelsförädling. Den 28 april 2005 beslutade regeringen om att stödja tre nationella centrum och projekt; i samtliga fall är det övergripande syftet att främja matkulturen i olika delar av Sverige. Det ena är att utveckla projektet *Eldrimner* (Länsstyrelsen i Jämtlands län) till ett nationellt resurscentrum för tillämpad kunskap; avsikten är att stödja företagare inom småskalig och hantverksmässig produktion och förädling av mat. Det andra är projektet *Regional mat* (Uppsala), som syftar till att stödja en hållbar utveckling av samhället, stödja landsbygdsutvecklingen med inriktning på livsmedelsproduktionen och att öka konkurrenskraften inom sektorn genom att stärka småskaliga livsmedelsförädlare och konsumenter. Det tredje är *LivsTek Gotland AB*, vars syfte är att erbjuda stöd från idé till marknadsintroduktion av nya produkter. LivsTek arbetar som en projektledare och knyter till sig de egna eller externa tjänster som behövs för att uppfylla företagets behov.

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner vad utskottet anfört under detta avsnitt. Med en sådan åtgärd synes motionerna 2006/06:MJ10 (s) och 2005/06:MJ12 (kd) yrkande 24 bli i huvudsak tillgodosedda. De avstyrks därmed.

Principiella utgångspunkter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motioner om vikten av långsiktiga regelverk (c), postnummertillhörighet (kd) och internationell utblick (fp). Utskottet förutsätter att det fortsatta arbetet med regelutveckling och regelförenkling tar sin utgångspunkt i syftet att skapa gynnsamma förutsättningar för den småskaliga livsmedelsförädlingen.

Jämför reservationerna 1 (m, fp, kd, c), 2 (kd) och 3 (fp).

Skrivelsen

Enligt regeringens bedömning är både de små och de större företagen viktiga för landsbygdens utveckling. Den småskaliga livsmedelsförädlingen kan bidra till utvecklingen av mervärden i den svenska livsmedelsproduktionen och för konsumenterna. Ett ökat småföretagande kan också bidra till en vitalisering av landsbygdens näringsliv. Det är företagen själva

som i samspel med marknaden har bäst förutsättningar för att utveckla sina företag och sin produktion. Statens roll bör vara att skapa goda förutsättningar för såväl små som medelstora och större företag.

Motionerna

I motion 2005/06:MJ11 (c) understryker man betydelsen av den småskaliga livsmedelsförädlingen och att branschen gynnas av långsiktiga regelverk och skarpa förslag (yrkande 1). Motion 2005/06:MJ12 (kd) innehåller krav på att livsmedelsföretag ej särbehandlas utifrån sin postnummertillhörighet (yrkande 1). I motion 2005/06:MJ13 (fp) kritiseras avsaknaden av internationella utblickar i skrivelsen. Enligt motionärerna lever vi i en internationell värld med behov av handel med andra länder. Chanserna att få ekonomi ökar betydligt om produkterna kan förädlas och säljas på en internationell marknad (yrkande 9).

Utskottets ställningstagande

I skrivelsen redovisar regeringen sina principiella utgångspunkter när det gäller det fortsatta arbetet med småskalig livsmedelsutveckling. Bland annat tar regeringen upp frågorna om avgränsningen av begreppet småskalig livsmedelsutveckling och om rollfördelningen mellan staten och de berörda företagen. Utskottet ansluter sig till vad regeringen har anfört i denna del.

Utskottet har också förståelse för den uppfattning som uttrycks i motion 2005/06:MJ11 (c) yrkande 1 om *vikten av långsiktiga regelverk*. Det är angeläget med ett långsiktigt perspektiv och stabila regler när det gäller småskalig – liksom all – företagsamhet. Samtidigt menar utskottet av även den flexibilitet som regelverket nu öppnar för kan vara till gagn, framför allt för den småskaliga verksamheten. Utskottet förutsätter att det fortsatta arbetet med regelutveckling och regelförenkling tar sin utgångspunkt i syftet att skapa gynnsamma förutsättningar för den småskaliga livsmedelsförädlingen. Något särskilt uttalande av riksdagen är inte påkallat med anledning av motionen som avstyrks i berörd del.

Vad härefter gäller frågan om särbehandling utifrån företagets *postnummertillhörighet*, som har tagits upp i motion 2005/06:MJ12 (kd) gör utskottet följande bedömning. Av skrivelsen framgår att ett av remissorganen, nämligen Livsmedelsföretagen, varnar för en olika behandling av företag utifrån postnummertillhörighet och menar att många småskaliga, i synnerhet de något större, har förlagt sin verksamhet till tätorter av hänsyn till produktions- och marknadsförhållanden. Enligt Livsmedelsföretagen bidrar dessa företag likväl till landsbygdens utveckling, eftersom råvaror ofta hämtas från närområdet. Så vitt utskottet kan finna har regeringen i skrivelsen inte angett något krav på att postnummertillhörighet skulle ställas upp. Detta har även bekräftats från Regeringskansliet. Enligt vad utskottet har inhämtat är avsikten snarare att man skall tillämpa ett brett synsätt för att

inte vissa slags företag med småskalig livsmedelsförädling skall uteslutas ur systemet. Mot bakgrund av det anförda avstyrker utskottet motion 2005/06:MJ12 yrkande 1.

Kritiken i motion 2005/06:MJ13 (fp) yrkande 9 om avsaknaden av en *internationell utblick* i skrivelsen kan utskottet i någon mån dela. Samtidigt kan konstateras att en utförlig redovisning av förhållandena i några av EU- och Efta-länderna har lämnats i miljö- och jordbruksutskottets rapport, som har refererats i det föregående. De länder som studerats är sålunda Danmark, Finland, Norge, Frankrike, Storbritannien och Österrike. De områden för vilka redovisning har gjorts gäller främst omfattningen av småskalig livsmedelsproduktion, statens syn på sådan produktion, statliga insatser samt eventuell uppföljning och utvärdering av sådana insatser. Det konstateras sammanfattningsvis att andelen små företag inom livsmedelsbranschen är hög i samtliga studerade länder. Med hänvisning till denna redovisning anser utskottet att motionen kan avstyrkas i aktuellt avseende.

Nya gemenskapsregler

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslag (m) om att livsmedelshygien inte får försämrats och (kd) om möjligheten att använda traditionella produktionsmetoder. Utskottet framhåller att det nya regelverket kräver en riskbedömning i varje enskilt fall.

Jämför reservationerna 4 (m) och 5 (kd).

Bakgrund

Inom EU trädde år 2002 ett nytt grundläggande regelverk om *livsmedelssäkerhet* i kraft i form av en förordning. I denna föreskrivs krav om att livsmedel som släpps ut på marknaden skall vara säkra och korrekt märkta (Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftningen, om inrättande av Europeiska myndigheter för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet).

Den 1 januari 2006 trädde ett antal nya förordningar i kraft som är avsedda att komplettera den grundläggande förordningen. Jämfört med tidigare är dessa nya förordningar mer generella och mer inriktade på de mål som skall nås än på detaljregler om hur livsmedlen skall produceras. Vidare omfattar regelverket hela livsmedelskedjan ("från jord till bord"). Samtidigt som definitionen av småskalig verksamhet har slopats har ett ökat mått av flexibilitet införts för att möjliggöra anpassningar till verksamheter med olika förutsättningar.

Huvudprincipen i den nya livsmedelslagstiftningen är att det är de företag som hanterar livsmedel och som står för djur- och foderproduktion som har ansvaret för att uppfylla EG-kraven på säkra livsmedel. Det innebär bl.a. att företagen skall följa egna rutiner i fråga om hygien och upprätta kontrollplaner som bygger på HACCP-principerna (dvs. att man identifierar de största riskerna i livsmedelsproduktionen och lägger fast rutiner för att övervaka och hantera dessa risker). Två av förordningarna som således riktar sig till företagen är följande.

- Förordning (EG nr 852/2004 om *livsmedelshygien*)
- Förordning (EG) nr 853/2004 om fastställande av särskilda *hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung*.

Medlemsländerna ansvarar i sin tur för att kontrollera att företagen lever upp till detta ansvar. Viktiga förordningar är följande.

- *Kontrollförordningen* (Förordning (EG) nr 882/2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd)
- Förordning (EG) nr 854/2004 om fastställande av särskilda bestämmelser för genomförandet av *offentlig kontroll av produkter av animaliskt ursprung* avsedda att användas som livsmedel.

Skrivelsen

Enligt regeringens bedömning är livsmedelslagstiftningen alltför mycket komplex. För att säkerställa ett gott skydd för konsumenterna måste detaljerade regler även fortsättningsvis finnas inom livsmedelssäkerhetsområdet. Dock kommer de nya EG-regler som har antagits under 2004 att innebära en avsevärd förenkling av regelverket i och med att kraven på livsmedelshygien och livsmedelskontroll blir mer flexibla i förhållande till olika företags olika förutsättningar och de risker som är förknippade med verksamheten. Regeringen har aviserat en proposition om anpassningar till det nya regelverket till våren 2006.

Motionerna

I motion 2005/06:MJ9 (m) sägs att det är av yttersta vikt att livsmedelshygien inte försämras genom den fortsatta utvecklingen av det nya regelverket. Motionärerna erinrar om att hälsoskäl är motivet för regelarbetet och att detta arbete hittills har varit framgångsrikt (yrkande 1). Enligt vad som anförs i motion 2005/06:MJ12 (kd) bör Sverige bevaka utvecklingen inom EU så att svenska undantag från EU:s hygienregler tillåts även för sådana traditionella tillverkningsmetoder som i dag inte används i Sverige. Ett villkor är att detta kan ske utan att göra avkall på den höga livsmedels-säkerhet som kännetecknar svensk livsmedelshandling (yrkande 17).

Utskottets ställningstagande

Den nya samlingen av EG-regler för livsmedelshygien trädde i kraft den 1 januari 2006. Utskottet konstaterar att detta modernare regelverk innehåller principiellt viktiga ändringar. Framför allt vill utskottet peka på den grundläggande principen att företagarna har ansvar för produkter som tillverkas och att de skall tillämpa mer egentillsyn. Vidare har definitionen av begreppet småskalig verksamhet utgått ur regelverket; samma krav gäller således för alla anläggningar oberoende av storlek. Reglerna är överlag utformade så att det skall finnas utrymme för flexibilitet i tillämpningen av reglerna, förutsatt att livsmedelssäkerheten inte äventyras. I likhet med regeringen anser utskottet att denna utveckling är positiv, inte minst på grund av svårigheterna att definiera begreppet småskalig verksamhet på ett ändamålsenligt sätt.

Såvitt gäller den oro som kommer till uttryck i motionen om *livsmedelshygien* vill utskottet framhålla att en riskbedömning alltid skall ligga till grund för prövningen av om ett avsteg från de gängse principerna skall tillåtas. Som regeringen anför är det också viktigt att Livsmedelsverket i sitt arbete med nationell anpassning till det nya hygienregelverket beaktar intresset av att underlätta för småskalig livsmedelsförädling. Utskottet noterar att regeringen har för avsikt att senare i vår förelägga riksdagen förslag om anpassningar till nya EG-bestämmelser om livsmedel, djurhälsa, foder, djurskydd och växtskydd m.m. Mot bakgrund av vad som här har anförts anser utskottet inte att några ytterligare åtgärder behövs med anledning av förslaget i motion 2005/06:MJ9 (m) yrkande 1. Motionen avstyrks i berörd del.

Vad härefter gäller förslaget i motion 2005/06:MJ12 (kd) yrkande 17 konstaterar utskottet att det i den nya EG-lagstiftningen finns ett visst utrymme för de beröriga myndigheterna att göra nationella anpassningar av reglerna för att möjliggöra fortsatt användning av *traditionella produktionsmetoder*. Oavsett om produktionsmetoden är i bruk eller inte måste, som utskottet nyss påpekat, alltid en riskbedömning föregå ett beslut i frågan. Med det anförda avstyrks motionen i berörd del.

Branschriktlinjer m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett motionsförslag (fp) om branschriktlinjer. Syftet med sådana är att komplettera regelverket, som är inriktat mer på vilka mål som skall uppnås än på detaljerade regler, anför utskottet. Vidare avstyrks motionsförslag (fp) om levandedjursbesiktning och (c) om förenklade metoder för nötköttkontroll. Slutligen avstyrks ett motionsförslag (kd) om mobila slakterier.

Jämför reservationerna 6 (fp), 7 (fp) och 8 (kd, c) samt särskilt yttrande 1 (m, fp, kd, c).

Skrivelsen

Enligt regeringens bedömning kan – i vissa fall – branschriktlinjer för olika typer av småskalig livsmedelsproduktion behöva utvecklas. Branschsamverkan bör utgöra basen för detta arbete.

När det gäller de nya EG-reglerna om livsmedelshygien medger de enligt regeringens bedömning en viss flexibilitet i fråga om krav på ständig närvaro av officiell veterinär på slakterier. Dessutom finns möjlighet att genomföra levandedjursbesiktningen redan på jordbruksanläggningen. Regeringen förklarar samtidigt sin avsikt att lämna vissa uppdrag om besiktningens verksamhet i följande tre avseenden. Statens jordbruksverk och Livsmedelsverket skall utreda effektiviteten av och kostnaderna för att införa *gårdsbaserad levandedjursbesiktning* med målsättningen att införa en sådan hantering. Vidare skall Livsmedelsverket, Jordbruksverket och Statens veterinärmedicinska anstalt inleda ett samarbete med olika branschaktörer för att utreda hur jordbruksanläggningar som föder upp *svin* kan kontrolleras och klassificeras epidemiologiskt för att medge att djuren *endast genomgår okulär besiktning efter slakt*. Slutligen skall Livsmedelsverket – tillsammans med branschen – ta initiativ till och undersöka förutsättningarna för att bedriva *pilotprojekt* med syfte att undersöka möjligheterna att *ytterligare effektivisera och modernisera köttbesiktningen*.

Regeringen gör bedömningen att det nya EG-regelverket för livsmedelshygien medger mobil slakt av alla djurslag.

Motionerna

I motion 2005/06:MJ13 (fp) hävdar man att det inte är en statlig uppgift att ha synpunkter på branschsamverkan. Det är varje företags ensak att vid behov själv söka sig till aktuell branschorganisation. Det faktum att flera mindre företag väljer att inte ansluta sig till branschorganisationer gör att man måste ta hänsyn till detta, bl.a. när det gäller tillsynsrådgivning

(yrkande 5). Vidare begärs att utredningen om levandedjursbesiktning också tar med ekonomiska och praktiska aspekter för såväl slakterierna som lantbrukarna (yrkande 7).

Enligt vad som anförs i motion 2005/06:MJ11 (c) bör Sverige agera i EU för att möjliggöra förenklade kontrollmetoder även för nötkött. Den flexibilitet som numera medges måste utnyttjas fullt ut för att stimulera den småskaliga livsmedelsförädlingen. Framgångarna i djurhälsoarbetet bör även avspeglas i förenklade metoder för köttkontrollen. Det är en brist att denna möjlighet alltfjänt saknas för nötkött (yrkande 2).

I motion 2004/05:MJ506 (kd) framhåller man att Sverige i EU bör driva frågan om att mobila slakterier skall tillåtas. Ekonomiska bidrag till mobila slakterier, gårdsnära slakterier och andra lösningar som minskar djurtransporterna bör införas inom befintliga regelsystem (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

I motion 2005/06:MJ13 kritiserar regeringen för att lägga synpunkter på *branschriktlinjer* för olika typer av småskalig livsmedelsproduktion. Såsom emellertid utskottet förstår regeringens bedömning, är frågan om branschriktlinjer inte en statlig angelägenhet. Det skäl som regeringen har anfört är att de nya EG-förordningarna mer är inriktade på de mål som skall nås än hur livsmedlet skall produceras. Utskottet har ingen annan uppfattning än regeringen, nämligen att regelverket bör kompletteras med branschriktlinjer. I sammanhanget påminner utskottet om den resursförstärkning om 10 miljoner kronor per år som genom beslut av riksdagen fr.o.m. budgetåret 2005 tilldelats Livsmedelsverket, och som bl.a. skall avse utvecklandet av branschriktlinjer. Mot denna bakgrund avstyrks motion 2005/06:MJ13 (fp) yrkande 5.

Utskottet kan för sin del instämma i vad som sägs i motion 2005/06: MJ13 (fp) yrkande 7 om att utredningen om *levandedjursbesiktning* också bör ta med ekonomiska och praktiska aspekter för såväl slakterierna som lantbrukarna. Detta torde också vara en naturlig del av utredningsuppdraget och torde knappast kräva något särskilt uttalande av riksdagen. Mot denna bakgrund avstyrks motionen i berörd del.

Vad härefter gäller kravet i motion 2005/06:MJ11 (c) yrkande 2 om *förenklade metoder för nötköttkontroll* vill utskottet fästa uppmärksamheten på att det enligt regelverket endast är svin för vilka det kan göras undantag genom pilotprojekt. Utskottet har inhämtat att sådana projekt avseende svin nu också har inletts vid fyra slakterier i Sverige. Ett skäl till att nötkött inte omfattas av de nya flexibla reglerna är, enligt uppgift, risken för BSE hos nötkreatur. Någon anledning till ytterligare åtgärd från riksdagens sida är inte nödvändig, anser utskottet som därmed avstyrker motionen i aktuellt avseende.

Utskottet konstaterar att de nya förordningarna om livsmedelshygien innebär att om ett slakteri uppfyller alla krav som ställs på hygien, hantering av animaliska biprodukter m.m. saknar det betydelse om slakteriet går att flytta eller inte. De rättsliga hindren för *mobila slakterier* är därmed undanröjda. Mot den bakgrunden anser utskottet att kravet i motion 2004/05: MJ506 (kd) yrkande 2 är tillgodosett. Liksom regeringen ser utskottet positivt på denna utveckling och instämmer också i regeringens bedömning att en bärkraftig mobil slaktverksamhet skulle medföra positiva effekter när det gäller djuromsorgen, eftersom behovet av transport av levande djur minskar. Vad gäller motionärernas önskemål om ekonomiskt bidrag till verksamheten vill utskottet hänvisa till det resurstillskott som har tilldelats Livsmedelsverket om 10 miljoner kronor under tre år för att förbättra förutsättningarna för gårdsnära slakt (prop. 2004/05:1, utg.omr. 23, bet. 2004/05:MJU2, rskr. 2004/05:128). Med hänvisning till det anförda avstyrks motionen i berörd del.

Slakteriavfall

Utskottets förslag i korthet

Ett motionsförslag (fp) om att slakteriavfall inte skall behöva behandlas som riskavfall avstyrks av utskottet, som hänvisar till bl.a. ett projekt om omhändertagande av slakteriavfall.

Jämför reservation 9 (m, fp, kd, c).

Bakgrund

EG-regler

I *biproduktförordningen* finns bestämmelser om insamling, transport, lagring, bearbetning och användning eller bortskaffande av animaliska biprodukter så att dessa produkter inte innebär några risker för folk- eller djurhälsan. I förordningen finns även bestämmelser om utsläppande på marknaden samt, i vissa fall, export och transitering av animaliska biprodukter och därav framställda produkter. Nationellt undantag ges inte. Så kallat specificerat riskmaterial (SRM) skall avlägsnas på slakteriet eller på andra platser för slakt. Tilläget om ”andra platser” har tillkommit för att man inte ville stoppa hemslacht. (Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1774/2002 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter som inte är avsedda som livsmedel.)

I *TSE-förordningen* finns bestämmelser om BSE och andra TSE-sjukdomar (Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001, senast ändrad december 2005). Vidare har kommissionen i juli 2005 presenterat ett meddelande om den framtida BSE-politiken. Bedömningen är att man skulle kunna mjuka upp vissa bestämmelser om riskreducerande åtgärder

utan att detta går ut över livsmedelssäkerheten eller djurhälsan. Bakgrunden är en tydligt nedåtgående tendens i antalet positiva BSE-fall. En förutsättning är vidare vetenskapliga framsteg. När det gäller SRM är det strategiska målet att försäkra sig om och bibehålla den nuvarande nivån på konsumentskyddet genom att man även fortsättningsvis säkerställer säkert avlägsnande av sådant material. Däremot borde man, på grundval av de senaste vetenskapliga rönen, kunna ändra i förteckningen över vad som skall anses utgöra SRM och höja den nuvarande åldersgränsen för sådant material, anser kommissionen (KOM[2005] 344 Meddelande från kommissionen om TSE-färdplan).

Motionen

I motion 2005/06:MJ13 (fp) framförs åsikten att slakteriavfall inte skall behöva hanteras som riskavfall. Sådana bestämmelser innebär en uppenbar kostnadsökning och byråkratisering som blir särskilt svår för de mindre slakterierna, anser motionärerna. Det är visserligen viktigt att säkerställa att man inte får en smittspridning, men det bör finnas alternativ till att bränna avfallet. Enligt motionärerna bör regeringen uppmanas att arbeta dels nationellt, dels inom EU för att förenkla regelverket avseende slaktavfall (yrkande 3).

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att åtgärder rörande SRM hört till de viktigaste för att skydda folkhälsan. Sådant material skall således alltid sorteras ut. Det som nu övervägs inom kommissionen – och som skall diskuteras bland medlemsländerna – gäller en viss uppmjukning av kraven. Enligt vad utskottet har erfart har vissa slakterier – tillhöriga Sveriges småskaliga kontrollslakterier (SSKS) – tillsammans med Jordbrukstekniska institutet vid SLU, initierat ett projekt avseende omhändertagande av slakteriavfall. Projektet delfinansieras genom medel från Livsmedelsverket. En förstudie har inletts som gäller kompostering, varmkompostering och våtkompostering samt förbränning. I sammanhanget vill utskottet påminna om att slakterierna själva kan påverka avfallsmängden – och därmed kostnaderna – genom en genomtänkt sortering av slakteriavfallet. Med vad utskottet här har anfört saknas skäl till något uttalande av riksdagen i denna fråga. Motion 2005/06:MJ13 (fp) yrkande 3 avstyrks.

Pristillägg på renkött m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslag (kd) om pristillägg på renkött mot bakgrund av genomförda regeländringar. Förslag (kd) rörande vilthägnad hjort avstyrks, då nya föreskrifter som kan komma att tillgodose kravet övervägs.

Jämför reservation 10 (m, kd, c) och särskilt yttrande 2 (kd).

Motionerna

I motion 2005/06:MJ12 (kd) begärs en översyn av lagstiftningen i syfte att möjliggöra att levande renar kan transporteras (genom att de drivs, inte lastas) till Norge eller Finland, och detta skall medföra rätt till prisstöd på renkött. Enligt motionärerna uppstår problem när renarna vid slakttillfället befinner sig nära gränsen till Norge eller Finland och närmaste slakteri finns i något av dessa länder. En sådan lösning skulle också gagna mobila slakterier (yrkande 11).

I motion 2005/06:MJ12 (kd) sägs att slaktade hjortar i hägn även fortsättningsvis borde kunna avlivas, flås, avblodas och besiktigas på plats i anslutning till hägnen i stället för att behöva transporteras till särskilda vilt-hanteringsanläggningar för besiktning. Motionärerna betonar att flertalet av de svenska hjortfarmarna är småskaliga och att de inte kan klara kostnaderna att bygga en sådan anläggning (yrkande 12).

Vidare efterlyser motionärerna tydliga kriterier för godkännande av vilt-hanteringsanläggningar. Motionärerna oroas av att det råder oklarhet om vilka krav som Livsmedelsverket kommer att ställa på sådana anläggningar (yrkande 13).

Utskottets ställningstagande

Enligt förordning (1986:255) om pristillägg på renkött kan bidrag lämnas som särskilt pristillägg på renkött för att främja renkötselns rationalisering. En förutsättning är tillgång på medel. Pristillägg lämnas endast för renkött som godkänts vid köttbesiktning enligt föreskrifter som meddelats med stöd av livsmedelslagen. Genom en ändring i förordningen år 2003 lämnas pristillägg också för renar som tillhör en renägare som bedriver renkötsel i Sverige och vilka slaktats i Norge eller Finland. Förutsättningen är att köttet har godkänts vid besiktning enligt de bestämmelser som gäller för landet i fråga. Detsamma gäller om en sådan renägare har sålt renar till slakt i Norge eller Finland.

Utskottet konstaterar att samma yrkande har behandlats vid tidigare tillfällen av riksdagen, senast hösten 2005 då förslaget avsågs (bet. 2005/06: MJU s. 86). Det kan konstateras att förordningen således är ändrad i den riktning som motionärerna synes syfta till. Sålunda kan även levande renar

transporteras från Sverige för slakt i Norge och Finland. Dock måste dessa länders nationella regler tillämpas, t.ex. när det gäller slakt. För att få ut pristillägget skall renägaren skicka med ett besiktningsintyg. Enligt vad utskottet har erfårit har verksamheten med transport av levande renar kommit i gång först hösten 2005. Det är främst till Finland som renar fraktas. Ett skäl har angetts vara en framgångsrik marknadsföring av renkött med åtföljande positiv prisutveckling. I detta sammanhang bör påpekas den nu öppnade möjligheten till mobil slakt i hela EES, dvs. EU- och Efta-länderna. Utskottet finner således att kravet i motion 2005/06:MJ12 (kd) yrkande 11 är tillgodosett. Motionen avstyrks i berörd del.

Enligt det nya EG-hygienregelverket skall hägnat vilt efter slakt transporteras till en godkänd vilthanteringsanläggning, dvs. en anläggning där vilt och kött från nedlagt vilt bereds innan det släpps ut på marknaden (förordning (EG) nr 853/2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung).

Utskottet har erfårit att de i motionen aktualiserade frågorna är föremål för överväganden inom Livsmedelsverket. I fråga om hjort i hägn finns problem med förekomst av tuberkulos (tbc). Enligt beräkningar skulle dock drygt 90 % av besättningarna vara fria från tbc-smitta. Livsmedelsverket har utarbetat förslag till nya föreskrifter som skall underlätta verksamheten även för mindre hjortfarmer utan att hygienkraven eftersätts. Föreskrifterna skulle innebära att de från tbc friförklarade hägnen kan undantas från kravet på transport till vilthanteringsanläggning. Mot bakgrund av vad som anförts synes motion 2005/06:MJ12 (kd) yrkandena 12 och 13 bli i huvudsak tillgodosedd. Motionen avstyrks därmed i berörda delar.

Gårdsnära slakt m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett motionsförslag (kd) om att satsningarna på gårdsnära slakt bör pågå en längre tid. Det hänvisas bl.a. till en kommande utvärdering. Vidare avstyrks ett motionsförslag (m) om avgifter för slakterikontroll mot bakgrund av aviserat förslag om avgiftssystem på området.

Jämför reservation 11 (m).

Skrivelsen

Enligt regeringens bedömning bör resursförstärkningen till Livsmedelsverket kunna förbättra förutsättningarna för gårdsnära slakt. Vidare anser regeringen att arbetet med att finna former för att underlätta gårdsnära slakt i första hand bör genomföras av kontrollmyndigheten.

Enligt regeringens bedömning har förutsättningarna för de småskaliga slakterierna förbättrats genom de åtgärder som har vidtagits för att minska avgiftsbördan för sådana slakterier.

Motionerna

I motion 2005/06:MJ12 (kd) ger man uttryck för att den föreslagna satsningen på gårdsnära slakt bör genomföras under en längre tidsperiod än tre år. Motionärerna anser att rådgivningsinsatser och informationsspridning under uppbyggnadsfasen av småskaliga slakterier behöver längre tid än vad regeringen anser, om man skall få någon effekt (yrkande 8).

Enligt vad som sägs i motion 2005/06:MJ9 (m) bör mindre livsmedelsanläggningar inte behöva betala mer i avgift för köttkontroll än vad som motiveras av de kostnader som anläggningen drar. Motionärerna anser att ett schablonbelopp innebär risk för kostnadsomfördelningar mellan slakterier. Systemet bör utformas med en låg grundavgift som täcker kostnaderna för grundläggande administration och kontroll kompletterat med tilläggsavgift för arbete därutöver (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

Genom beslut av riksdagen (prop. 2004/05:1, utg.omr. 23, bet. 2004/05: MJU2, rskr. 2004/05:128) tillförs Livsmedelsverket fr.o.m. år 2005 en resursförstärkning på ca 10 miljoner kronor per år för att genomföra särskilda insatser för att förbättra förutsättningarna för gårdsnära slakt. I regleringsbrevet för Livsmedelsverket för år 2005 har regeringen såsom exempel på sådana insatser lyft fram följande åtgärder:

- utvecklandet av branschriktlinjer,
- översyn av taxe- och regelsystemen samt
- genomförande av pilot- och utvecklingsprojekt.

Utskottet anser – i likhet med regeringen och motionärerna – att gårdsnära slakt bör underlättas. Enligt vad utskottet har inhämtat från Regeringskansliet kommer en utvärdering av satsningen att genomföras efter tre år. Mot den bakgrunden bör förslaget i motion 2005/06:MJ12 (kd) yrkande 8 inte föranleda någon ytterligare åtgärd. Motionen avstyrks därmed i berörd del.

Livsmedelsverket har bemyndigats att besluta om avgifter för köttkontrollen. Avgiftssystemet för den offentliga kontrollen vid slakterierna har varit föremål för översyn inom verket. Ett nytt avgiftssystem genomfördes i enlighet härmed den 1 januari 2005. En typ av avgift som tas ut inom ramen för systemet gäller godkännande av nya slakterier. Avgiften, som satts till 36 000 kr., har emellertid sedermera bedömts som alltför hög, och Livsmedelsverket beslöt hösten 2005 om en sänkning av godkännandavgiften till 10 000 kr för småskaliga slakterier.

Utskottet ser – liksom regeringen – positivt på den genomförda förändringen. Avgiftssänkningen har, som nämnts, möjliggjorts genom förändrade arbetsmetoder för prövningen av småskaliga slakterier. Utskottet utgår

från att strävandena att se över och nedbringa kostnaderna för kontrollerna även i fortsättningen präglar arbetet. Med det sagda avstyrks motion 2005/06:MJ9 (m) yrkande 2.

Myndigheternas tillsynsuppgift

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett motionsförslag (kd) om att rådgivningsfunktionen inte bör ingå i myndigheternas tillsynsuppgift utan överlämnas till olika organ. Utskottet, som inte har någon erinran mot den nuvarande ordningen, delar emellertid uppfattningen att sådan rådgivning med fördel kan överlätas på andra aktörer än myndigheter.

Jämför reservation 12 (kd, c).

Bakgrund

Nationella regler

Livsmedelslagen ändrades den 1 juli 2005 i syfte att åstadkomma förbättrad djurskydds- och livsmedelstillsyn (prop. 2004/05:72, bet. 2004/05: MJU10, rskr. 200). Förändringarna innebar bl.a. möjligheter för de centrala tillsynsmyndigheterna, Livsmedelsverket respektive Djurskyddsmyndigheten, att med bindande föreskrifter styra hur den operativa tillsynen skall bedrivas men också att med rådgivning och utbildning stödja och följa upp länsstyrelsernas och kommunernas tillsyn.

Pågående arbete

Tillsynsutredningen har i sitt slutbetänkande (SOU 2004:100) Förslag om en tydligare och effektivare tillsyn presenterat förslag till en generell tillsynslag, bl.a. med en enhetlig, legal definition av begreppet tillsyn.

I lagen avses med tillsyn en oberoende och självständig granskning av tillsynsobjekt som syftar till att kontrollera om tillsynsobjektet uppfyller de krav och villkor som följer av lag, EG-förordning eller annan föreskrift och av särskilda villkor som har meddelats i anslutning till sådana föreskrifter samt beslut om åtgärder som syftar till att vid behov åstadkomma rättelse av den objektsansvarige.

Förslaget innebär en avgränsning i tre avseenden i förhållande till dagens begrepp. För det första avgränsas begreppet tillsyn till att innebära en form av granskning. Därmed avskiljs den från normering (regelgivning, rådgivning) och överblicksskapande. För det andra klarläggs att denna granskning endast skall göras med ”måttstockar” i form av bindande föreskrifter. För det tredje markeras att tillsynsorganet skall ha en självständig, oberoende ställning i förhållande till den granskade verksamheten. Utredningen

redovisar sin syn på vissa närbesläktade funktioner, däribland främjandefunktionen. Med denna menas i detta sammanhang snarast ”förebyggande” i stället för polisiär, felsökande. Enligt utredningens mening kan dock tillsynen även fortsättningsvis vara främjande; granskningens syfte är ju att medverka till efterlevnad av reglerna inom den tillsynspliktiga verksamheten. Visserligen innefattar den föreslagna legala definitionen inte rådgivning och information till verksamhetsutövarna (de objektsansvariga). Detta betyder dock inte att dessa funktioner skulle anses vara ett ineffektivt sätt att påverka efterlevnaden av vissa lagar. Dock kan rådgivning och information många gånger med fördel överlåtas på andra aktörer än myndigheter, påpekas det.

I betänkandet *Avgiftsfinansierad livsmedels-, djurskydds- och foderkontroll – för en högre och jämnare kvalitet* (SOU 2005:52) finns ett resonemang om begreppen tillsyn respektive kontroll och vad som skall innefattas (s. 30). Bakgrunden är att begreppet kontroll används i EG:s nya kontrollförordning för det som enligt svensk terminologi närmast benämns operativ tillsyn.

Regeringen planerar ytterligare insatser för förbättrad och förstärkt livsmedelskontroll med anledning av *betänkandet Smiley: Hygien och redlighet i livsmedelshanteringen* (SOU 2005:44). I detta föreslås bl.a. att helhetsomdömen från inspektioner i restauranger och livsmedelsbutiker skall offentliggöras dels på verkets webbplats, dels i närheten av restaurangens eller butikens entré i form av ett protokoll och en symbol.

Regeringen har vidare lämnat ett uppdrag till Livsmedelsverket att *utreda hur kunskaperna i livsmedelshygien och livsmedelshantering kan förbättras hos dem som hanterar livsmedel yrkesmässigt*. Syftet är att minska antalet matförgiftningar utanför hemmet.

Skrivelsen

Enligt regeringens bedömning har förutsättningarna för den lokala livsmedelskontrollen förbättrats genom de ändringar i livsmedelslagen som trädde i kraft den 1 juli 2005.

Motionen

I motion 2005/06:MJ12 (kd) anför man att samma myndighet inte bör ansvara för både tillsyn/lagtolkning och rådgivning som syftar till företagsutveckling. Naturligtvis, fortsätter motionärerna, skall ansvarig myndighet vara skyldig att lämna information om de regler, vilkas efterlevnad den är satt att bevaka. Rådgivningen inom småskalig livsmedelsförädling kan i stället läggas på instanser som Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) samt på centrumbildningar, såsom LivsTek, Jämtlands läns institut för landsbygdsutveckling (JILU), Eldrimner och av motionärerna föreslagna centrum för fäbodbruk (yrkande 15).

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att motionärerna vill skilja ut rådgivningsfunktionen avseende småskalig livsmedelsförädling från tillsynsmyndigheten. Någon motsvarande åtskillnad begärs inte – så vitt utskottet kan finna – för annan livsmedelsutveckling. Utskottet utgår dock från att motionärerna avser ett mer övergripande synsätt i denna fråga.

I det föregående har en redovisning lämnats om pågående överväganden när det gäller Tillsynsutredningens arbete. Därav framgår att utredningen har tagit ett helhetsgrepp på tillsynsfrågorna och deras avgränsning. Enligt vad utskottet har inhämtat bereds frågan alltjämt inom Regeringskansliet.

Vidare har regeringen i sin skrivelse aviserat att ett förslag kommer att föreläggas riksdagen med anledning av betänkandet av utredningen om avgifter för foder-, livsmedels- och djurskyddstillsyn.

Utskottet har för sin del ingen erinran mot att rådgivningsfunktionen – som i sig kan vara mer behövlig och efterfrågad när det gäller den småskaliga livsmedelsproduktionen – utgör en del av tillsynsmyndighetens verksamhet. Samtidigt delar utskottet motionärernas – liksom också Tillsynsutredningens – uppfattning att rådgivning och information många gånger med fördel kan överlåtas på andra aktörer än myndigheter. Det finns heller inte några formella hinder för att de av motionärerna utpekade organisationerna påtar sig en rådgivningsuppgift på området. Med det anförda avstyrks motion 2005/06:MJ12 (kd) yrkande 15.

Livsmedelskontroll m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker en motion (fp) om vägledning på lokal nivå av livsmedelskontrollen. Utskottet utgår från att Livsmedelsverket tar i beaktande de riktlinjer avseende den småskaliga livsmedelsutvecklingen som regeringen har redovisat i sin skrivelse. Vidare avstyrks motionsförslag (m, kd) om grundläggande principer för finansiering av offentlig kontroll och (kd) om anpassning av tillsynsavgifterna utifrån verksamhetens omsättning. Utskottet anser att kommande förslag från regeringen i dessa frågor inte bör föregripas.

Jämför reservationerna 13 (fp), 14 (m, kd) och 15 (fp, kd, c).

Skrivelsen

Livsmedelsverket arbetar med att ta fram tillsynsvägledningarna med anledning av det nya gemenskapsregelverket om livsmedelshygien och livsmedelskontroll. Regeringen anför att behovet av särskilda vägledningarna för kontroll av småskaliga producenter kommer att bedömas inom ramen för detta arbete.

Regeringen hänvisar till att förslaget om avgiftsfinansierad livsmedels-, djurskydds- och foderkontroll bereds i Regeringskansliet och anmäler sin avsikt att återkomma till riksdagen med ett förslag om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel m.m.

Motionerna

I motion 2005/06:MJ13 (fp) föreslås att Livsmedelsverket ges ett särskilt uppdrag när det gäller arbetet med intensifierade tillsynsrekommendationer och utbildning av livsmedelsinspektörer i fråga om småskalig livsmedelsproduktion (yrkande 6).

I motion 2005/06:MJ9 (m) förordar man som en grundläggande princip att det offentliga bör betala för den kontroll som påfordras av det offentliga enbart av kontrollskäl. När det däremot gäller sådan kontroll som krävs för att lagstiftningen inte följs – eller om misstanke om detta finns – bör kostnaderna bäras av den som åsidosatt reglerna (yrkande 3).

Motion 2005/06:MJ12 (kd) innehåller krav på att tillsynsavgifterna skall anpassas efter vad som är rimligt utifrån verksamhetens omsättning. Ett litet charkuteri kan inte jämföras med de stora koncernerna (yrkande 2). I samma motion sägs att målet bör vara att myndighetsutövning i princip skall vara skattefinansierad. Motionärerna föreslår därför att endast förnyade inspektioner till följd av avvikelser från regelverket skall avgiftsbeläggas. Inspektioner som inte föranleds av anmärkningar bör inte avgiftsbeläggas, eftersom detta innebär att man straffar ett kollektiv där de flesta är skötsamma (yrkande 9). Vidare föreslås att avgifterna för de förnyade inspektionerna fastställs på central nivå och att de inte skall överstiga kommunernas självkostnader för desamma (yrkande 10).

Utskottets ställningstagande

Tillsynsvägledning avser den rådgivning som utövas av vissa myndigheter i förhållande till de tillsynsorgan som har ett operativt tillsynsansvar. På livsmedelsområdet är det Livsmedelsverket som ansvarar för sådan tillsynsvägledning. Av skrivelsen framgår att behovet av särskilda vägledningarna för kontroll av småskaliga producenter kommer att bedömas inom ramen för detta arbete. Såsom framgår har Livsmedelsverket redan inlett arbetet. Utskottet utgår från att verket tar i beaktande de riktlinjer avseende den

småskaliga livsmedelsutvecklingen som regeringen har redovisat i sin skrivelse. Därmed torde något särskilt uppdrag inte behövas. Utskottet avstyrker med det anförda motion 2005/06:MJ13 (fp) yrkande 6.

I betänkandet *Avgiftsfinansierad foder-, livsmedels- och djurskyddskontroll – för en högre och jämnare kvalitet* (SOU 2005:52) finns förslag om ett nytt avgiftssystem som skall ge full kostnadstäckning för kontrollmyndigheten. Utgångspunkt för systemet är en lokalt fastställd timtaxa, som skall tillämpas på kontrollobjekten enligt en schablon för tidsåtgången för inspektionen. Dessutom föreslås att respektive kontrollmyndighet skall kunna besluta om att kunna sätta ned avgiften med högst 50 % för företag, antingen lokaliserade till regioner med geografiska begränsningar eller som använder traditionella produktionsmetoder. I betänkandet *Förslag om en tydligare och effektivare offentlig tillsyn* (SOU 2004:100) tas frågan om finansieringen av tillsynen upp på ett mer generellt plan. Där förordas att skattefinansiering av tillsyn alltid skall övervägas då den tillsynspliktiga verksamheten utgör ett skattefinansierat samhällsåtagande, dvs. i huvudsak är avgiftsfri för medborgarna. I övriga fall bör avgiftsfinansiering tillämpas, och i utredningen läggs fram ett antal förslag till principer för konstruktion av sådana avgiftssystem.

Utskottet konstaterar att två av förslagen, nämligen i motionerna 2005/06: MJ9 (m) yrkande 3 och 2005/06: MJ12 (kd) yrkande 9, gäller *grundläggande principer för finansiering av livsmedelskontrollen*. De går ut på att det offentliga bör svara för den kontroll som är ett led i myndighetsutövning, dvs. den bör vara skattefinansierad. Däremot bör kostnaderna för förnyade kontroller, dvs. sådan kontroll som krävs för att lagstiftningen inte har följts – eller om det finns misstanke om detta – bäras av den som har åsidosatt reglerna. I motion 2005/06: MJ12 (kd) yrkande 10 förespråkar man härutöver att avgifterna för de förnyade kontrollerna skall fastställas på central nivå och att de inte skall överstiga kommunernas självkostnader för dem. Vad härefter gäller motion 2005/06: MJ12 (kd) yrkande 2 kräver man en *anpassning av tillsynsavgifterna till verksamhetens omsättning*. Motionärerna anser att ett sådant förfaringssätt är rimligt, eftersom det kan röra sig om stora skillnader mellan företagen.

Utskottet vill erinra om att frågan om ett nytt avgiftssystem för tillsynen inom livsmedelsområdet m.m. nyligen har behandlats av riksdagen (bet. 2004/05: MJU10). På förslag av miljö- och jordbruksutskottet avtog riksdagen våren 2005 motionsförslag med hänvisning till regeringens då förklarade avsikt att återkomma i avgiftsfrågan. Utskottet, som noterar att frågan alltså är under beredning, finner inte heller nu skäl att föregripa det förslag i ärendet som är att vänta från regeringen. Följaktligen avstyrker utskottet motionerna 2005/06: MJ9 (m) och 2005/06: MJ12 (kd) i nu berörda delar.

Rådgivning och kompetensutveckling m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslag (m) om landsbygdsprogrammet med hänvisning till en kommande skrivelse med redovisning av regeringens bedömningar. Förslag (kd) om kompetenscheckar, (kd) om Almi och (kd) om gemensamt brukande av maskiner avstyrks också.

Jämför reservationerna 16 (kd), 17 (kd) och 18 (kd).

Skrivelsen

Enligt regeringens bedömning har de mindre livsmedelsförädlarna behov av rådgivning och kompetensutveckling inom livsmedelshygien samt för utveckling av produkter, företagande och marknadsföring. Möjligheter finns redan i dag att tillgodose dessa utvecklingsbehov genom de åtgärder som ingår i det svenska *miljö- och landsbygdsprogrammet*. Genom de nationella center och projekt för nätverk, rådgivning och kunskapspridning som regeringen har beslutat att stödja har utvecklingsmöjligheterna ökat ytterligare.

Motionerna

I motion 2005/06:MJ9 (m) framhålls att huvuddelen av medel från landsbygdsprogrammet bör användas för att stärka jordbruket i områden där de naturliga förutsättningarna inte är de allra bästa. Det finns ingen självklar motsättning mellan en sådan inriktning och inriktningen mot rådgivning och kompetensutveckling. Det vore olyckligt om medlen plottas bort på alltför många goda ändamål (yrkande 4).

Enligt vad som sägs i motion 2005/06:MJ12 (kd) bör systemet med kompetenscheckar utvidgas till att gälla hela landet. Regeringen tar inte upp kompetenscheckar i sin bedömning men redovisar att flera remissinstanser har kommenterat frågan. En kompetenscheck är en check för betalning av valfri kurs eller utbildning. Metoden prövas redan i Västerbottens, Västmanlands och Stockholms län och uppges ha gett ett gott utfall (yrkande 14). Vidare kritiserar Almi för att inte ha kommit att fungera väl när det gäller att hjälpa mindre företag. Det är inte rimligt att Almi skall ta ut en ränta på 8 % när diskontot ligger på 2,6 %. Dessutom bör Almi kunna ge riktiga lån, även när företagaren inte har fått lån i någon bank, anför det (yrkande 4). I motionen efterlyser man också en översyn i syfte att avskaffa hinder för ett gemensamt brukande av maskiner och annat realkapital. Den gemenskap och sammanhållning som ofta finns på landsbygden kan vara en resurs för att förbättra investeringsmöjligheterna för de småskaliga näringsidkarna. Översynen bör omfatta skatteregler och liknande legala/fiskala hinder (yrkande 5).

Utskottets ställningstagande

Såsom framgår av regeringens skrivelse är en mängd aktörer nationellt och regionalt i dag aktiva inom fältet nätverk, projekt, utbildning, kurser m.m. Det stora utbudet visar på ett betydande intresse för lokal, småskalig, regional mat med kopplingar till landskapsturism, besöksnäring och natur- och kulturevenemang. Utskottet instämmer med regeringen i att de insatser som framgent utformas bör ta sin utgångspunkt i de aktörer och nätverk m.m. som redan finns och inriktas på att få en ökad samverkan mellan olika insatser. Regionerna har en viktig roll i koordineringen med annan utvecklings- och näringspolitik.

Så vitt avser motionen om *medel från landsbygdsutvecklingsprogrammet* vill utskottet påpeka att stöd till småskalig livsmedelsförädling utgör endast en mindre del i det nuvarande programmet. Försättningsvis kommer stöden att omfatta även s.k. mindre gynnade områden. Cirka 210 miljoner euro per år beräknas för perioden 2007–2013. Regeringen kommer att redovisa närmare bedömningar om inriktningen i en kommande skrivelse till riksdagen. Utskottet anser inte att motion 2005/06: MJ9 (m) yrkande 4 bör föranleda något uttalande av riksdagen varför den avstyrks i berörd del.

I fråga om *kompetenscheckar* har utskottet från Regeringskansliet inhämtat att olika lösningar övervägs inom ramen för pågående programarbete inför nästa landsbygdsprogram; kompetenscheckar anses kunna bidra till den ökade valfrihet som eftersträvas. Med hänsyn till att motion 2005/06: MJ12 (kd) yrkande 14 därmed synes kunna bli i huvudsak tillgodosedd avstyrks den i aktuellt avseende.

Almi är en koncern med Almi Företagspartner AB som moderbolag och 21 regionala dotterbolag, ett i varje län. Dess mål är att bidra till tillväxt och förnyelse i svenskt näringsliv. När det gäller finansiella tjänster kan Almi gå in som delfinansiär med 50 % och – som komplement till traditionell finansiering – svara för den riskvilliga delen av lånet. Som framgår av bl.a. budgetpropositionen för år 2006 (prop. 2005/06:1, utg.omr. 24) är Almi alltid dyrare än bankerna när det gäller räntenivån. I den nu framlagda skrivelsen redovisar regeringen sitt beslut den 28 april 2005 att anvisa medel till tre nationella nätverk och resurscentrum med inriktning på att främja småskalig livsmedelsförädling. Medlen fördelades till LivsTek AB, som är ett bolag inom Almikoncernen och som redan är etablerat som ett nationellt centrum för praktisk livsmedelsteknik med inriktning på produktutveckling, modern livsmedelsteknik och kvalitetssäkring. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion 2005/06: MJ12 (kd) yrkande 4.

Slutligen i fråga om förslaget om ett gemensamt brukande av *maskiner och annat realkapital* konstaterar utskottet att förslaget i första hand gäller skatteutskottets beredningsområde. Samtidigt vill utskottet erinra om lantbrukarnas förmedlingscentraler, s.k. maskinringar, som torde kunna tillgodose önskemålet om ett bättre utnyttjande av maskiner m.m. Utskottet

finner att motion 2005/06:MJ12 (kd) yrkande 5 inte kräver någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida och avstyrker därmed motionen i berörd del.

Forskningsprojekt m.m.

Utskottets förslag i korthet

Ett motionsförslag (fp) om forskningsprojekt avstyrks av utskottet, som förutsätter att regeringen i det fortsatta arbetet för en småskalig livsmedelsförädling även beaktar behovet av företagets deltagande i sådana projekt. Vidare avstyrks ett motionsförslag (kd) om nationellt centrum för fäbodbruk. Utskottet avstyrker även motionsförslag (kd) om naturbruksgymnasierna och (kd) om livsmedelskompetens hos de nya svenskarna.

Jämför reservationerna 19 (fp), 20 (kd), 21 (kd) och 22 (kd, c).

Motionerna

I motion 2005/06:MJ13 (fp) yrkande 8 framhålls att även små och medelstora livsmedelsföretag bör kunna delta i forskningsprojekt. Enligt motionärerna finns flera områden inom livsmedelsforskningen som skulle kunna vara betydelsefulla för den lokala produktionen.

I motion 2005/06:MJ12 (kd) efterlyser man en utredning om inrättande av ett nationellt centrum för fäbodbruk. Uppgiften bör vara att samla kompetens, sprida information och tillhandahålla utbildning och kompetensutveckling. Såväl brukare som myndigheter bör vara målgrupper för detta centrum. Centrumet bör även vända sig till allmänheten med utåtriktad information och marknadsföring (yrkande 21).

Riksdagen bör uttala sig om den viktiga roll som *naturbruksgymnasierna* har när det gäller att utveckla den småskaliga livsmedelsförädlingen, anförs det i motion 2005/06:MJ12 (kd). Ett diversifierat utbud av kurser bör finnas, där såväl de traditionella som de nya produktions- och förädlingsmetoderna ges en framträdande plats. Detta behövs både för produktionens och myndigheternas försörjning med kompetent personal (yrkande 18). Motionärerna efterfrågar vidare en statlig kampanj i syfte att i större utsträckning ta till vara intresset och *livsmedelskompetensen hos de nya svenskarna*. En breddad kunskap om den svenska, småskaliga livsmedelsproduktionen hos dessa skulle kunna få dem att oftare söka sig till denna näring för att producera traditionella eller moderna, ”svenska” eller ”utländska” livsmedel (yrkande 16).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har ingen annan uppfattning än motionärerna när det gäller intresset av att även små och medelstora livsmedelsföretag skall kunna delta i forskningsprojekt. I miljö- och jordbruksutskottets uppföljning av förutsättningarna för småskalig livsmedelsproduktion behandlas även forskningsrelaterade frågor. I rapporten konstateras att det råder olika syn på forskning och utveckling kring småskalig livsmedelsproduktion. Vidare anges utbytet generellt mellan småföretag och forskning vara litet. Utskottet finner att detta är en brist när det gäller möjligheterna till utveckling för den småskaliga livsmedelsproduktionen. Mot den bakgrunden utgår utskottet från att regeringen i det fortsatta arbetet för en utvecklad småskalig livsmedelsförädling även beaktar behovet av deltagande i forskningsprojekt av det slag som motionärerna föreslår. Med en sådan åtgärd från regeringens sida torde motion 2005/06:MJ13 (fp) yrkande 8 i allt väsentligt kunna bli tillgodosedd. Motionen avstyrks därför i berört avseende.

När det gäller förslaget att inrätta ett nationellt centrum för fäbodbruk konstaterar utskottet att det – utöver regionala centrum i vissa län – finns ett nationellt centralförbund för samordning av fäbodbruk. Mot den bakgrunden förefaller en utredning mindre behövlig. Utskottet föreslår därmed att motion 2005/06 MJ12 (kd) yrkande 21 lämnas utan vidare åtgärd.

Det s.k. naturbruksprogrammet finns i dag vid ett femtiotal gymnasier över hela landet. Studierna kan utgöra förberedelse för naturvetenskapliga högskolestudier. I studierna varvas teori och praktik. De olika naturbruks-gymnasierna har en rad olika profilområden såsom djurvård, naturvetenskap och turism. Utskottet delar motionärernas uppfattning om vikten av bra grundutbildningar för att man skall kunna rekrytera unga till livsmedelsbranschen. I detta avseende vill utskottet också hänvisa till förslaget i propositionen Kunskap och kvalitet – elva steg för utvecklingen av gymnasieskolan (prop. 2003/04:140) om utvecklande av en lärlingsutbildning som en valbar alternativ studieväg inom alla yrkesinriktade program. Riksdagen har ställt sig bakom regeringens förslag (bet. 2003/04:UbU13, rskr. 2004/05:4). Regeringen har gett Skolverket i uppdrag att lämna förslag på utformningen av en sådan utbildning. Uppdraget skall redovisas under våren 2006. Mot bakgrund av att syftet med motion 2005/06:MJ12 (kd) yrkande 18 synes bli tillgodosett avstyrks den i berörd del.

Vad härefter gäller en statlig kampanj riktad till de nya svenskarna förutsätter utskottet att alla de insatser som redan görs för att generellt väcka intresse för livsmedelsbranschen och livsmedelsfrågor görs tillräckligt breda så att de når alla potentiellt intresserade personer. Med det anförda föreslår utskottet att motion 2005/06:MJ12 (kd) yrkande 16 lämnas utan vidare åtgärd.

Stöd inom landsbygdsprogrammet m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslag (kd) om utformningen av landsbygdsutvecklingsprogrammet och (kd) om medfinansiering av EU-medel mot bakgrund av att regeringen sagt sig ha för avsikt att återkomma till riksdagen i dessa frågor. Även en motion (m) om ett nationellt kuvert avstyrks av utskottet.

Jämför reservationerna 23 (kd), 24 (m) och 25 (kd, c).

Skrivelsen

Inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken får en medlemsstat avsätta högst 10 % av direktstöden till ett nationellt kuvert. Regeringen har avsatt 0,5 % av hektarstödet till ett nationellt kuvert. Sverige kommer från 2005 att använda det nationella kuvertet för att förbättra kvaliteten och saluföringen av jordbruksprodukter. Åtgärderna skall omfatta ersättning för deltagande i kvalitetscertifieringssystem, kvalitets- och marknadsföringsåtgärder, deltagande i jordbruksutställningar och livsmedelsmässor inom EU.

Den nya EG-förordningen om stöd för landsbygdsutveckling ger ökade förutsättningar att stödja utvecklingen av landsbygdens företagande inklusive småskalig livsmedelsförädling.

Motionerna

Sverige bör inte, enligt vad som anförs i motion 2005/06:MJ9 (m), använda möjligheten till nationellt kuvert i jordbrukspolitiken. Det aktiva konkurrensutsatta jordbruket skulle dräneras på pengar för att bidra till den småskaliga industrins utveckling och en ytterligare försvagad konkurrenssituation för svenskt jordbruk i stort (yrkande 5).

I motion 2005/06:MJ12 (kd) begärs att regeringen, vid den närmare utformningen av landsbygdsutvecklingsprogrammet, skall slå fast att det skall finnas en koppling mellan inhemsk svensk primärproduktion och förädlingsstöd (yrkande 19). Vidare framhålls att det är angeläget att Sverige fullt ut skjuter till nationell medfinansiering så att den svenska livsmedelsförädlingsbranschen kan komma i åtnjutande av maximalt EU-stöd (yrkande 20).

Utskottets ställningstagande

I nuvarande miljö- och landsbygdsprogram (LBU-programmet) finns fyra åtgärder som kan användas för utveckling av småskalig livsmedelsförädling, nämligen förädlingsstöd, investeringsstöd, projektstöd och stöd till

kompetensutveckling. Härutöver finns vissa åtgärder med liknande inriktning i programmen för mål 1-området och Leader plus. Totalt omfattar programmet omkring 4 miljarder kronor per år.

En ny *förordning om landsbygdsutveckling* antogs hösten 2005 och avser perioden 2007–2013. Den innebär en ny struktur för politiken enligt följande.

- Förbättrad konkurrenskraft inom jord- och skogsbruk.
- Markanvändningsplanering.
- Diversifierad ekonomi och god livskvalitet på landsbygden.
- Leader-dimension.

(Rådets förordning (EG) nr 1698/2005 av den 20 september 2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling [EJFLU].)

Utskottet konstaterar att regeringen har aviserat en skrivelse om strategisk inriktning av landsbygdsutvecklingsprogrammet till i februari 2006. Enligt utskottets mening råder det knappast någon oenighet om att sådan produktion som motionärerna förordar också skall stödjas. Den aviserade skrivelsen bör avvaktas, anser utskottet som därmed avstyrker motion 2005/06:MJ12 (kd) yrkande 19.

Även stödmöjligheter inom ramen för vad som kallas ett *nationellt kuvert* som tillämpas i genomförandet av jordbruksreformen kan bidra till att utveckla den småskaliga livsmedelsförädlingen. Mot den bakgrunden är utskottet inte berett att ställa sig bakom förslaget i motion 2005/06:MJ9 (m) yrkande 5 om att denna möjlighet inte skall utnyttjas. Motionen avstyrks följaktligen i denna del.

Regeringen har i olika sammanhang framhållit vikten av att ”hämta hem” EU-medel. Hittills har medfinansieringen varit offentlig. Från år 2007 kommer det att finnas en särskild fond i EU:s budget för landsbygdsutveckling. Frågan kommer, enligt vad utskottet har inhämtat från Regeringskansliet, att behandlas i en skrivelse som aviserats till våren 2006. Mot denna bakgrund saknas skäl för ett ställningstagande i enlighet med motion 20045/06:MJ12 (kd) yrkande 20 redan nu. Utskottet avstyrker motionen i berörd del.

Regelförenklingar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslag (s, fp, kd, mp, –) om regelförenklingar. Utskottet instämmer med motionärerna om vikten av en kontinuerlig utveckling av regelverket m.m. och utgår från att arbetet bedrivs med den skyndsamhet som är möjlig.

Jämför reservation 26 (m, fp, kd, c).

Skrivelsen

Enligt regeringens bedömning bör ett kontinuerligt arbete bedrivas när det gäller regelförenkling och allmänna företagarfrågor.

Motionerna

I motion 2005/06:MJ13 (fp) framhålls betydelsen av regelförenklingar för att ge förutsättningar för fler småskaliga verksamheter på landsbygden. Regeringen kritiseras för att i stället ta sin utgångspunkt i stöd och projektbidrag. Det finns mycket som tyder på att andra insatser än direkt företagsstöd skulle förbättra den småskaliga produktionens villkor mer och därtill ha en högre kostnadseffektivitet (yrkande 1). I motionen uttrycks också synpunkten att arbetet med att förenkla den administrativa bördan skall ha en högre prioritet och ambitionsnivå och att målen skall uppnås senast den 31 december 2006 (yrkande 4). Enligt motion 2005/06:MJ12 (kd) bör förenklingar i de administrativa regelverken genomföras utan dröjsmål. Tyvärr ligger flera av de regelförenklingar som förutskickas långt fram i tiden. Exempelvis skall målsättningen om minskad administrativ börda på bl.a. miljö- och jordbruksområdena enligt regeringen nås senast år 2010. Det är ett tecken på regeringens låga ambitionsnivå när det gäller att förenkla situationen för hårt arbetande småföretagare (yrkande 23).

I motion 2005/06:MJ448 (mp, -) framhåller man vikten av att möjligheterna till anpassning av regelverket till den småskaliga produktionens behov tas till vara i samband med att EU:s nya livsmedelsförordningar integreras i svensk lagstiftning (yrkande 14).

Enligt motion 2005/06:MJ571 (s) bör livsmedelslagen ses över, så att den blir mer anpassad till olika typer av verksamhet, däribland sådan småskalig verksamhet som bedrivs av många mindre företag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet instämmer med regeringen och motionärerna om vikten av en kontinuerlig utveckling av regelverket och övriga frågor som rör administrationen m.m. för företagen, inte minst på området för småskalig livsmedelsproduktion. I skrivelsen har regeringen också redovisat en rad initiativ som har tagits på livsmedelsområdet i detta syfte. Jordbruksdepartementet har sålunda givit i uppdrag till Statens jordbruksverk, Djurskyddsmyndigheten och Livsmedelsverket att utreda möjligheten för företag inom näringen att lämna samordnad information till dessa myndigheter. Syftet är att den administrativa bördan till lantbruksföretag och småskaliga livsmedelsföretag skall minskas så långt möjligt när det gäller de olika rutinerna avseende sådan information. Vidare har Jordbruksdepartementet samman kallat en kontaktgrupp för företagande inom lantbruksnäringen med bl.a. regelverk och administration som tänkbara diskussionsområden. Utskottet ser positivt på detta arbete och utgår från att det resulterar i förslag och

åtgärder med en hög ambitionsnivå. Självfallet utgår utskottet också från att arbetet bedrivs med den skyndsamhet som är möjlig. Detta gäller även det som nu utförs inom ramen för anpassningen av EG:s nya regelverk på livsmedelsområdet m.m. Med det anförda anser utskottet inte att någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida är nödvändig. Därmed avstyrks motionerna 2005/06:MJ12 (fp) yrkande 23, 2005/06:MJ13 (fp) yrkandena 1 och 4, 2005/06:MJ448 (mp, -) yrkande 14 och 2005/06:MJ571 (s).

Underlättande av gårdsförsäljning m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslag (c, m, fp, kd) om gårdsförsäljning av lokalproducerade livsmedel och (m) om möjligheter att bedriva turistnäring. Utskottet utgår från att regeringen i samband med pågående arbete för att främja företagandet inom jordbruks- och livsmedelssektorerna tar sikte på motionsförslagen. Ett förslag (c) om gårdsförsäljning m.m. av vin och öl avstyrks också. Utskottet konstaterar att frågan regleras genom alkohollagstiftningen och att någon ändring härvidlag inte ansetts aktuell. Vidare avstyrker utskottet motionsförslag (m) om kostnaderna för mindre livsmedelsanläggningar, (kd) om verksamhet med bikupor och (fp) om webbinformation om regler för småskalig livsmedelsutveckling. Jämför reservationerna 27 (m, fp, kd, c), 28 (m), 29 (m, kd, c), 30 (m, kd, c) och 31 (m, kd, c).

Motionerna

I motion 2004/05:N11 (c, m, fp, kd) anføres att gårdsförsäljning av lokalproducerade livsmedel bör underlättas genom ändrad lagstiftning (yrkande 9).

Enligt motion 2004/05:N240 (m) bör man göra det möjligt för små företag på landsbygden att bedriva turistnäring. Denna verksamhet är en viktig faktor för tillväxten, inte minst i lands- och glesbygd (yrkande 1).

En utredning om möjligheterna att med tillstånd kunna genomföra provsmakningar och kvoterad försäljning av vin och öl som tillverkats på den egna gården förordas i motion 2005/06:MJ11(c). För att man skall kunna utnyttja denna potential för småskalig produktion på rätt sätt krävs en förenklad hantering, påpekar motionärerna (yrkande 3).

I motion 2005/06:MJ441 (m) tar man upp frågan om kostnaderna för mindre livsmedelsanläggningar. Investeringskostnader och administration gör det svårt för småskalig livsmedelsindustri att etablera sig. För några företagare kan egen förädling av jordbruksprodukter trots detta vara ett alternativ till ökad lönsamhet. Då livsmedelsindustrin är storskalig har också regeltillämpning och avgiftsuttag anpassats efter detta. Detta kan

medföra att livsmedelsföretag i mindre skala får betala oproportionerligt höga avgifter. Principen bör vara att varje anläggning endast skall bära sina egna kostnader (yrkande 9).

I motion 2005/06: MJ12 (kd) krävs att regeringen utreder möjligheterna att förbättra förutsättningen för att bedriva verksamhet med *bikupor*. Biodlingen har betydelse för möjligheterna till landsbygdsutveckling och utgör samtidigt en viktig hobby och fritidssysselsättning. Tidigare kunde en biodlare skattefritt ha upp till 15 bikupor. Det är inte längre möjligt, vilket resulterat i en kris för biodlingsbranschen med minskat antal biodlare. Möjligheten att åter tillåta skattefria bikupor bör utredas (yrkande 22).

Enligt motion 2005/06: MJ13 (fp) bör Livsmedelsverket ges i uppgift att inom projekten för 24-timmarsmyndigheten samla webbaserad information om regelverket om småskalig livsmedelsproduktion. Motionärerna påpekar att sådana regler utfärdas av flera myndigheter (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

Såsom anförs i skrivelsen tillhandahålls mycket av utbudet från den småskaliga livsmedelsförädlingen på arenor utanför dagligvaruhandeln. Vidare framhåller regeringen att det finns flera utvecklingsmöjligheter i samband med annan näringsverksamhet, såsom besöksnäring och turism. Det hänvisas till att regeringen i den turistpolitiska propositionen hösten 2004 (prop. 2004/05:56, bet. 2004/05:NU13, rskr. 2004/05:295) tagit upp dessa frågor. Vidare har i ett tidigare avsnitt en redovisning lämnats om det pågående arbetet för att främja företagandet inom jordbruks- och livsmedelssektorerna. Regeringen bedömer sålunda att ett kontinuerligt arbete bör bedrivas när det gäller regelförenkling och allmänna företagsfrågor. Utskottet utgår från att regeringen i samband med detta arbete tar sikte på de förslag som nu framförs i motionerna såvitt de avser möjligheterna till gårdsförsäljning rent allmänt men också i fråga om möjligheterna till att bedriva turistnäring. Med vad utskottet nu har anfört avstyrks motionerna 2004/05:N11 (c, m, fp, kd) yrkande 9 och 2004/05:N240 (m) yrkande 1.

Vad härefter gäller frågan om gårdsförsäljning m.m. av vin och öl konstaterar utskottet att det huvudsakliga regelverket återfinns i alkohollagstiftningen. Detaljhandel av vin får endast bedrivas av Systembolaget AB. Därav följer att det är förbjudet för tillverkare av vin att på den egna gården sälja det egenhändigt producerade vinet till konsumenter. Däremot kan tillverkaren servera vin mot ersättning om han eller hon har fått serverings-tillstånd. Ett krav för att få tillstånd till servering är att det finns kök för allsidig matlagning. Samma regler gäller också för starköl. Vidare gäller att en tillverkare av alkoholdrycker, på grund av gåvoförbudet i alkohollagen, inte får bjuda allmänheten på smakprov av några alkoholdrycker. Som framgått av redovisningen har frågor rörande gårdsförsäljning av vin

m.m. nyligen övervägts av regeringen; någon ändring i regelsystemet har inte genomförts eller ansetts aktuell. Med det anförda avstyrker utskottet motion 2005/06: MJ11 (c) yrkande 3.

I det föregående har en redovisning lämnats om det pågående regel-förenklingsarbetet. Utskottet utgår från att regeringen i samband med detta arbete tar sikte på de förslag som nu framförs i motionerna. Med det anförda föreslås att motion 2005/06: MJ441 (m) yrkande 9 lämnas utan vidare åtgärd.

Det i motion 2005/06: MJ12 yrkande 22 redovisade förslaget beträffande förutsättningarna för att bedriva verksamhet med bikipor tar primärt fasta på frågor som rör skatteutskottets beredningsområde. Enligt uppgift från Finansdepartementet har frågan inte varit aktuell under senare år. Skiljelinjen går inte mellan beskattning och skattebefrielse utan mellan vilket inkomstslag som gäller (om det rör hobbyverksamhet, då man tar upp inkomsten under inkomstslaget tjänst, alternativt näringsverksamhet). I detta sammanhang vill utskottet också åberopa vad regeringen anför i budgetpropositionen för år 2006 (prop. 2005/06:1, Förslag till statsbudget, finansplan m.m.), nämligen att villkoren för småföretagarna skall förbättras genom bl.a. enkla och tydliga skatteregler för både företag och privatpersoner. Regeringen har som mål att den administrativa bördan för företagen skall reduceras med 20 % på skatteområdet till år 2010. Med det anförda avstyrks motionen i berörd del.

Sådana åtgärder som föreslås i motion 2005/06: MJ13 (fp) yrkande 2 förbereds för närvarande inom ramen för 24-timmarsmyndigheten. En lansering förutsätts kunna ske under första halvåret 2006. Utskottet, som ser positivt på detta initiativ, finner således att motionärernas förslag är under förverkligande. Någon ytterligare riksdagens åtgärd behövs därför inte, varför motionen avstyrks i berörd del.

Säkra livsmedel m.m.

Storskalig smittspridning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett motionsförslag (kd) om storskalig smittspridning och utgår från att berörda organ inom EU och Sverige håller sig väl underrättade om rådande förhållanden, fortlöpande ser över lagstiftningen och vidtar nödvändiga åtgärder.

Bakgrund

EG-regler

Zoonosdirektivet syftar till att zoonotiska smittämnen och därtill kopplad antimikrobiell resistens övervakas på ett relevant sätt samt att livsmedelsburna utbrott av zoonotiska sjukdomar genomgår en epidemiologisk utredning. Direktivet tillämpas sedan den 12 juni 2004 (direktiv 2003/99/EG om övervakning av zoonoser och zoonotiska smittämnen).

I *förordningen om bekämpning av salmonella och vissa andra livsmedelsburna zoonotiska smittämnen*, som tillämpas sedan den 17 maj 2004, anges att alla medlemsstater måste ha nationella kontrollprogram som omfattar minst foderproduktion, primärproduktion av djur samt bearbetning och beredning av livsmedel av animaliskt ursprung. Syftet med förordningen är att säkerställa effektiva och ändamålsenliga åtgärder för att upptäcka och bekämpa salmonella och andra zoonotiska smittämnen vid alla relevanta led i livsmedelskedjan. Vidare skall bl.a. mål för att minska förekomsten av salmonella i fjäderfä och svin inom primärproduktionen fastställas i gemenskapen. Arbetet med att fastställa mål och införa obligatorisk testning kommer att pågå t.o.m. år 2010 (Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2160/2003).

Nationella regler

Epizootilagen (1999:657) innehåller bestämmelser om sådana allmänfarliga sjukdomar som kan spridas genom smitta bland djur eller från djur till människor (epizootiska sjukdomar). Med allmänfarliga sjukdomar avses sådana sjukdomar som kan utgöra ett allvarligt hot mot människors eller djurs hälsa eller medföra stora ekonomiska förluster för samhället. De epizootiska sjukdomarna anges i verkställighetsföreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. För att förebygga eller bekämpa epizootiska sjukdomar får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om en rad olika åtgärder, däribland slakt eller annan avlivning av djur som är eller misstänks vara smittade eller kan sprida smitta.

Zoonoslagen (1999:658) gäller sjukdomar och smittämnen hos djur som kan spridas naturligt från djur till människa (zoonoser) och som inte är sådana epizootiska sjukdomar som omfattas av epizootilagen (1999:657). Lagen gäller dock endast sådana zoonoser som det finns tillräckliga kunskaper om för effektiv kontroll och bekämpning. Zoonoserna anges i verkställighetsföreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Ett exempel är salmonella. För andra zoonoser än sådana som omfattas av denna lag finns bestämmelser om kontroll och förebyggande åtgärder i lagen (1992:1683) om provtagning på djur, m.m.

Motionen

I motion 2005/06:MJ530 (kd) yrkande 10 begärs att regeringen tillsätter en utredning med uppdrag att belysa riskerna kring storskalig spridning av smittämnen bland levande djur och från djur till människa, direkt eller via livsmedel. Motionärerna anser att man i utredningen även skall föreslå åtgärder för att hantera dessa risker.

Utskottets ställningstagande

Utskottet instämmer med motionärerna om att allvarliga smittsamma infektionssjukdomar hos djur kan vara ett hot mot såväl djurs som människors hälsa. Som utskottet konstaterade hösten 2005 (bet. 2005/MJU2) är djurhälsoläget internationellt mindre tillfredsställande. Vidare uttryckte utskottet oro för att antibiotikaresistensen hos tidigare behandlingsbara sjukdomar ökar. Samtidigt framhölls att det finns ett generellt behov av en förstärkt samverkan mellan human- och veterinärsidorna.

Som framgår finns ett omfattande regelverk på såväl EG-nivå som nationell nivå. De berörda myndigheterna i Sverige, däribland Statens veterinärmedicinska anstalt, Jordbruksverket, Djurskyddsmyndigheten och Livsmedelsverket, har – bl.a. genom sina respektive myndighetsinstruktioner – i uppgift att samverka med varandra för att man på så sätt skall uppnå en heltäckande verksamhet för att förebygga, påvisa och bekämpa smittsamma sjukdomar hos djur och människa. Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) är veterinärmedicinskt expert- och serviceorgan för myndigheter och enskilda. På EU-nivå finns den nyligen inrättade europeiska smittskyddsmyndigheten, Europeiskt centrum för förebyggande och kontroll av sjukdomar. Dess uppgift är att övervaka sjukdomar inom EU och ge EU tillförlitliga vetenskapliga råd inför hotande infektionssjukdomar.

Utskottet utgår från att berörda organ inom EU och Sverige håller sig väl underrättade om rådande förhållanden, fortlöpande ser över lagstiftningsbehovet och vidtar de åtgärder som från tid till annan är nödvändiga till skydd för smittsamma sjukdomar hos djur och människa. Mot den nu angivna bakgrunden anser utskottet att motion 2005/06:MJ530 (kd) yrkande 10 inte påkallar något särskilt uttalande av riksdagen. Motionen avstyrks därmed i berörd del.

Material vid transport av dricksvatten

Utskottets förslag i korthet

Ett motionsförslag (kd) om material vid transport av dricksvatten avstyrks av utskottet, som utgår från att regeringen och berörda myndigheter vidtar de åtgärder som kan anses behövliga.

Jämför reservation 32 (kd).

Bakgrund

EG-regler

Dricksvattendirektivet syftar till att skydda människors hälsa genom krav på hälsosamhet och renhet hos dricksvatten. Regler finns om mikrobiologiska organismer och kemiska substanser. Medlemsländerna skall fastställa parametervärden som inte får vara mindre stränga än de värden som föreskrivs i direktivet. För de parametrar som inte förtecknas i direktivet bör medlemsländerna fastställa gränsvärden om skyddet av människors hälsa kräver detta. Under vissa angivna förutsättningar finns möjlighet för medlemsländerna att medge undantag från parametervärdena upp till ett högsta värde. Material för nya installationer som används vid beredning eller distribution av dricksvatten får inte finnas kvar i dricksvattnet i högre koncentrationer än vad som är nödvändigt. Kommissionen skall vart femte år göra en översyn av de i direktivet fastställda parametrarna mot bakgrund av den vetenskapliga och tekniska utvecklingen. Medlemsländerna skall offentliggöra en rapport om kvaliteten på dricksvattnet riktad till konsumenterna (rådets direktiv 98/83/EG om kvaliteten på dricksvatten).

Direktivet om material m.m. i kontakt med livsmedel har till syfte att säkerställa att den inre marknaden fungerar effektivt med avseende på utsläppande på marknaden i gemenskapen av material och produkter avsedda att direkt eller indirekt komma i kontakt med livsmedel, och det skall samtidigt utgöra en grund för att garantera en hög skyddsnivå för människors hälsa och konsumenternas intressen (Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1935/2004 av den 27 oktober 2004 om material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel och om upphävande av direktiven 80/590/EEG och 89/109/EEG).

I *byggproduktdirektivet* ställs krav i fråga om t.ex. hygien, hälsa och miljö, på de produkter som monteras in i byggnader och byggnadsverk (inklusive allmänna vattenförsörjningsanläggningar). Genom direktivet skapas förutsättningar för CE-märkning av byggprodukter; detta förutsätter i sin tur att det finns utarbetade harmoniserade tekniska specifikationer (rådets direktiv 89/106/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om byggprodukter).

Nationella regler

Livsmedelsverkets föreskrifter om material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel (LIVSFS 2003:2) 1 § kompletterar bestämmelserna i den motsvarande EG-förordningen. I dricksvattenkungörelsen (SLVFS 1993:35) anges att dricksvatten från allmän anläggning eller förordnandeanläggning skall vara tjänligt när det når konsumenterna.

Motionen

Enligt vad som föreslås i motion 2005/06:MJ596 (kd) bör regeringen ta initiativ till att skapa ett regelverk för bedömning och godkännande av materials lämplighet att användas i samband med transport av dricksvatten. Det finns ingen myndighet som är ansvarig för godkännande av sådant material, t.ex. i rör eller material som utgör ytbeläggning i cisterner m.m. Enligt motionärerna finns inte heller krav på typgodkännande av utrustning för dricksvattenhantering (yrkande 28).

Utskottets ställningstagande

Enligt vad utskottet inhämtat har – såsom motionärerna påpekar – någon myndighet inte specifikt utpekats såsom ansvarig för frågor som gäller materials säkerhet i samband med transporter av dricksvatten. Däremot har vissa överläggningar förts under senaste året på handläggarnivå mellan Livsmedelsverket, Boverket och branschen i frågan. De studier som har gjorts av bl.a. vatten i rörledningar, har i dessa sammanhang bedömts inte vara tillräckliga, och inom myndigheterna anser man att ytterligare kunskap behövs. Utskottet utgår från att regeringen och berörda myndigheter vidtar de åtgärder som kan anses behövliga i detta sammanhang. Någon anledning för riksdagen att för närvarande uttala sig i enlighet med kravet i motion 2005/06:MJ596 (kd) yrkande 28 finns inte. Motionen avstyrks således i berörd del.

Vattenskyddsområden

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett motionsförslag (m) om vattenskyddsområden med hänvisning till pågående arbete i berörda frågor.

Jämför reservation 33 (m, c).

Bakgrund

I miljöbalken (1998:808) finns regler om fastställande av vattenskyddsområden (7 kap.) Även särskilda hälsoskyddsbestämmelser som syftar till att förhindra olägenhet för människors hälsa återfinns i miljöbalken (9 kap). Kommunen kan besluta om lokala föreskrifter till skydd för människors hälsa för ytvattentäkter och enskilda grundvattentäkter.

Enligt Naturvårdsverkets allmänna råd om vattenskyddsområden (NFS 2003:16) bör länsstyrelse och kommun verka för att vattenskyddsområden skapas för åtminstone samtliga allmänna vattentäkter och större enskilda egna eller gemensamma vatten. Vidare bör föreskrifterna för vattenskyddsområden utformas så att de säkerställer ett tillräckligt skydd på både kort och lång sikt, dvs. vad man nämner i ett flergenerationsperspektiv. Föreskrifterna bör också anpassas efter lokala förhållanden och efter skyddsbehovet. Det påpekas att föreskrifterna kan behöva utformas så att de medför långtgående inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter. Ofta krävs olika grad av inskränkningar för samma hantering beroende på om den sker inom primär, sekundär eller tertiär skyddszon. De typer av hantering som skall omfattas av tillståndskrav respektive förbud bör klarläggas.

Motionen

I motion 2005/06:MJ441 (m) hävdas att kommunerna lägger ut vattenskyddsområden, på omotiverat stora områden. Om det offentliga önskar en restriktion av bevarandeskäl, eller om någon annan skall få utnyttja marken, måste ägaren till marken kompenseras fullt ut för intrånget, anser de (yrkande 13).

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att ett av problemen när det gäller vattenskyddsområden är just själva gränsdragningen. Ett skäl är att beräkningarna av det hydrogeologiska underlaget för den berörda ytan är en mycket komplicerad process. Tidigare använde man sig mer av schabloner i form av cirklar. Numera används alltmer av kunskap om hur hydrogeologin ser ut i varje enskilt fall. Enligt vad utskottet har inhämtat är strävan att alltmer förfina metoderna för att man på så sätt skall nå bättre träffsäkerhet. Arbetet är emellertid såväl tids- som kostnadskrävande. Redan i dag gäller att ersättning skall betalas till markägaren om pågående användning av mark avsevärt försvåras. Som utskottet också har förstått indikerar avgjorda rättsfall under senare år att kommunerna knappast utfärdar mer långtgående begränsningar för markanvändningen än vad som är rimligt i det enskilda fallet.

Utskottet konstaterar att berörda myndigheter, främst Naturvårdsverket och Statens geologiska undersökning, är medvetna om den frågeställning som aktualiseras i motion 2005/06:MJ441 (m) yrkande 13. Ett arbete

pågår för att söka komma till rätta med de imperfektioner som alljämt finns när det gäller mätmetoder och liknande. Utskottet utgår från att arbetet drivs vidare i syfte att öka träffsäkerheten och kvaliteten i övrigt när det gäller att lägga ut vattenskyddsområden. Med det anförda föreslås att motionen lämnas utan vidare åtgärd i berörd del.

Giftfria livsmedel m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett motionsförslag (mp) om giftfria livsmedel m.m., som enligt utskottets mening får anses tillgodosett. Även ett motionsförslag (mp) om minskad användning av härdat fett avstyrks.

Jämför reservation 34 (kd, c, mp).

Motionerna

I motion 2005/06:MJ288 (mp) framhålls vikten av kunskap om de långsiktiga effekterna av att små barn utsätts för farliga kemikalier. Eftersom kunskapen är bristfällig bör de värsta kemikalierna identifieras och fasas ut (yrkande 2).

Enligt motion 2005/06:MJ588 (mp) bör Sverige följa det danska exemplet och kraftigt begränsa eller helst helt förbjuda användningen av härdat fett i livsmedel.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har ingen annan uppfattning än motionärerna när det gäller säkerheten för barn i fråga om kemikalier, bl.a. i livsmedel. Det är således angeläget att barns utsatthet för kemiska ämnen och produkter ägnas särskild uppmärksamhet, inte minst när det gäller kunskapsupbyggnad.

Inledningsvis vill utskottet hänvisa till budgetpropositionen för år 2006 (prop. 2005/06:1, utg.omr. 23). Regeringen anför att den stora översyn av det EG-gemensamma regelverket på livsmedelsområdet som pågått under en följd av år har lett till att EU-länderna numera har ett modernt och uppdaterat regelverk som i stort sett är heltäckande. När även den nationella översynen är helt avklarad och samtliga nya bestämmelser börjat gälla bedömer regeringen att Sverige har en utmärkt grund att stå på för att uppfylla målet att alla livsmedel skall vara säkra. Redan i nuläget finns det – enligt regeringens uppfattning – ett bra regelverk för att minska de kemiska hälso- och miljörisikerna i livsmedel.

Vad härefter särskilt gäller barn, vill utskottet peka på de insatser som har gjorts under senare tid. En sådan är i samband med *Miljömålsrådets* miljömålsrapportering för år 2005, som också följdes upp i samband med

miljö- och jordbruksutskottets utfrågning hösten 2005 på detta tema. Ytterligare en insats är ett uppdrag av *Socialstyrelsen* till Institutet för miljömedicin vid Karolinska Institutet (IMM) och Arbets- och miljömedicin vid Stockholms läns landsting (AMM). Arbetet har resulterat i Miljöhälsorapport 2005, som är den första nationella rapporten om barns miljö och hälsa i Sverige. Rapporten beskriver miljöfaktorers betydelse för ohälsa hos barn i Sverige. Det konstateras att människor exponeras för miljöföroreningar främst genom intag av föda och vatten eller genom inandning; barns exponering skiljer sig från vuxnas i vissa fall. Rapporten avses utgöra ett viktigt underlag i utvärderingen och uppföljningen av de nationella miljömålen och folkhälsomålen.

I detta sammanhang vill utskottet peka på att *Livsmedelsverket* lägger ned betydande resurser på kunskapsuppbyggnad. En viktig del av verksamheten är metodutveckling, eftersom bra analysmetoder är nödvändiga verktyg i tillsynen men också för att bättre kunna bedöma mindre kända risker. När det gäller barn kan erinras om att verket år 2003 genomförde en stor kostundersökning, som nu används för att beräkna underlag för kostrekommendationer för barn.

Vidare kan erinras om att *Kemikalieinspektionen* – som arbetar generellt med att söka minimera risker med kemikalier i samhället – tillämpar ett särskilt synsätt när det gäller barn. Riktlinjerna för riskbedömningen är att när kemikalier anses kunna få effekter under utvecklingen av organ hos foster eller små barn tar man till en extra säkerhetsmarginal. För att sprida kunskapen har Kemikalieinspektionen också gett ut en broschyr om kemikalier i barns vardag, och som riktar sig till alla som vårdar barn.

Mot bakgrund av det nu redovisade anser utskottet att förslaget i motion 2005/06:MJ288 (mp) yrkande 2 i huvudsak är tillgodosett. Motionen avstyrks därför i berörd del.

Härdning av fett är en kemisk process, där man – under högt tryck och hög temperatur och med tillsats av väte och en katalysator (nickel) – omvandlar fleromättade oljor till fast form. Inom livsmedelsindustrin är syftet att höja smältpunkten eller öka hållbarheten. Industriellt härdat fett används bl.a. i bakverk och buljongtärning. Under vissa typer av härdning bildas s.k. transfettsyror. Sådana förekommer även naturligt i mindre mängd (3–4 %) hos idisslare, och de återfinns i mjölk och kött från t.ex. kor. Transfetsyror i kosten misstänks bidra till utvecklingen av hjärt-kärlsjukdom.

De nordiska näringsrekommendationerna innebär att intaget av mättat fett och transfettsyror bör minska med en tredjedel. Transfetsyror från s.k. partiellt härdade fetter bör begränsas i möjligaste mån. De svenska rekommendationerna går ut på att högst 10 % av energin bör komma från hårda fetter, dvs. mättat fett och transfettsyror.

Av märkningsföreskrifterna följer att det i ingrediensföreteckningen skall anges om härdat fett ingår; detta gäller dock endast industriellt härdat fett. Det är möjligt att deklarerat innehåll av transfettsyror som en del av

den frivilliga näringsvärdesdeklarationen. I så fall måste även innehållet av energi, protein, kolhydrater, sockerarter, fett, mättat fett, kostfibrer och natrium anges.

Utskottet konstaterar att rekommendationer m.m. om intag av hårda fetter finns, såväl nordiska som nationella. Det kan också påpekas att transfettsyrorna i margarin numera har tagits bort, i vissa fall har de ersatts med mättat fett, såsom palmolja. Vidare finns föreskrifter med krav på märkning av eventuell förekomst av härdat fett. Utskottet utgår från att dessa regler och rekommendationer utvecklas i takt med ökade kunskaper om de härdade fetternas betydelse för folkhälsan. Mot bakgrund av vad utskottet anfört avstyrks motion 2005/06:MJ588 (mp).

Märkning av livsmedel m.m.

Utskottets förslag i korthet

Ett motionsförslag (fp) om statens roll vid märkning av livsmedel avstyrks av utskottet med hänvisning till vad utskottet anfört. Likaså avstyrker utskottet ett motionsförslag (kd) om ursprungsmärkning av livsmedel, då utskottet har svårt att se att sådana frågor specifikt behöver behandlas inom ramen för den nu behandlade skrivelsen. Vidare avstyrks motionsförslag (s) om kvalitetsdeklaration av choklad och (mp, –) om näringsdeklaration av godis.

Jämför reservationerna 35 (fp), 36 (kd) och 37 (mp).

Motionerna

I motion 2005/06:MJ395 (fp) framhålls att staten bör vara återhållsam när det handlar om att engagera sig direkt i nya märkningsformer. Skälet är att märkningssystem är ett konkurrensmedel. Däremot kan staten spela en roll genom att underlätta för internationell samverkan om märkning och tillsyn av märkningen. Sverige bör verka för att underlätta utvecklingen av gemensamma regler för livsmedelsmärkning inom EU (yrkande 5).

Enligt vad som anförs i motion 2005/06:MJ12 (kd) är det angeläget att undanröja eventuella bestämmelser som försvårar för producenterna att ange ursprung, produktionssätt eller andra mervärden. Motionärerna kritiserar att inget anges i regeringens skrivelse om förändringar i reglerna för märkning (yrkande 6).

I motion 2005/06:MJ312 (s) framhålls att Sverige bör verka för en adekvat kvalitetsdeklaration av choklad. För närvarande krävs bara deklaration av hur mycket kakao som ingår. Motionärerna pekar på att när det gäller choklad är det snarare halten av kakaosmör som avgör kvaliteten. Möjligheterna enligt EG-direktivet att ersätta kakaosmör med andra och mindre nyttiga vegetabiliska fetter än kakaosmör kan inbjuda chokladproducenter

till missbruk. Enligt motion 2005/06:MJ351 (mp, -) finns det ett behov av innehållsdeklarationer av godis. Det är främst innehållet av socker och fett som bör framgå. Detta bör gälla även s.k. lösviktsgodis; i detta fall bör man i butiken hålla en tydlig innehållsdeklaration lättillgänglig för konsumenterna (yrkande 6).

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening är korrekt information om livsmedlen grundläggande för att konsumenterna skall kunna göra medvetna och därmed från sina utgångspunkter rationella val. De regler som finns med krav på märkning i olika avseenden på förpackningarna är således i konsumenternas intresse. Det är också av vikt att märkningssystemen är enhetliga och standardiserade för att garantera transparens, jämförbarhet och konkurrensneutralitet. Mot den bakgrunden är det angeläget – som också motionärerna understryker – att Sverige verkar för att underlätta utvecklingen av gemensamma regler för livsmedelsmärkning inom EU. Samtidigt kan det finnas skäl att Sverige – där så är möjligt – går före i fråga om märkningsföreskrifter, eftersom vi i vissa fall ställer högre krav på livsmedel än andra EU-länder. Enligt utskottets mening är det således inte märkningssystemen i sig som skall vara ett konkurrensmedel utan produktens innehåll och kvalitet. Den tillsyn som bedrivs av kommunerna när det gäller märkning av livsmedel har visat att märkningen inte alltid är korrekt eller entydig. Det är viktigt att konsumenterna inte vilseleds av de olika typerna av information som ges. Märkningen måste därför vara korrekt och konsumenternas medvetenhet om vad märkningen betyder måste också öka. Insatser med anledning av den ökande fetman i den svenska befolkningen prioriteras av regeringen. Dialogen med livsmedels- och reklambranscherna kommer därför att fortsätta, liksom arbetet med en handlingsplan för goda matvanor och ökad fysisk aktivitet. Med hänvisning till vad som anförts avstyrker utskottet motion 2005/06:MJ395 (fp) yrkande 5.

I motion 2005/06:MJ12 (kd) yrkande 6 kritiserar regeringen för att frågan om ursprungsmärkning och annan mervärdesmärkning när det gäller livsmedel inte har berörts i den framlagda skrivelsen. Som utskottet nyss har anförts, anser utskottet att märkningsfrågor är av stor vikt inom ramen för livsmedelspolitiken. Däremot har utskottet svårt att se att sådana frågor specifikt behöver behandlas inom ramen för skrivelsen, som uteslutande behandlar småskalig livsmedelsförädling. I detta sammanhang kan nämnas att EG-direktivet om märkning är under omarbetning inom kommissionen; ett förslag kan förutses bli framlagt under år 2007. Med det anförda avstyrker utskottet motionen i berört avseende.

Genom EG:s *chokladdirektiv* fastställs definitioner och regler på gemenskapsnivå för innehåll, tillverkningsspecifikationer, förpackning och märkning för kakao- och chokladvaror; syftet är att säkra sådana varors fria rörlighet inom gemenskapen. Av direktivet framgår att definitionerna och

reglerna bör ändras i takt med den tekniska utvecklingen och konsumenternas förändrade smak. De bör också anpassas till den generella gemenskapslagstiftningen på livsmedelsområdet, särskilt den som avser märkning, sötningsmedel m.m. Vidare sägs att tillsats av visst annat vegetabiliskt fett än kakaosmör i chokladvaror upp till högst 5 % bör tillåtas i alla medlemsstater. Detta vegetabiliska fett bör vara ekvivalent med kakaosmör och bör följaktligen definieras i enlighet med tekniska och vetenskapliga kriterier (direktiv 2000/36/EG om kakao- och chokladvaror avsedda som livsmedel). Det *generella märkningsdirektivet* syftar till att skydda konsumenterna mot vilseledande uppgifter om livsmedlen, t.ex. i fråga om sammansättning, kvantitet och hållbarhet. Vidare är syftet att garantera den inre marknadens funktion. Direktivet är under omarbetning, och kommissionen förväntas lägga fram ett nytt förslag under år 2007 (Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/13/EG av den 20 mars 2000 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om märkning och presentation av livsmedel samt om reklam för livsmedel). I *direktivet om näringsvärdesdeklaration* finns bestämmelser om deklaration av näringsinnehållet i livsmedel (såsom fett och socker). Att uppge näringsvärdet på livsmedel är frivilligt, men om det görs enligt nationell lagstiftning får inte mer långtgående krav ställas än de krav som gäller enligt direktivet. Även detta direktiv är under översyn med sikte på att näringsvärdesdeklaration skall göras obligatoriskt för flertalet livsmedel (rådets direktiv 90/496/EEG om näringsvärdesdeklaration för livsmedel).

EG:s chokladdirektiv har införts i det nationella regelverket genom *Livsmedelsverkets föreskrifter om kakao- och chokladvaror* (LIVSFS 2004:26; omtryck). I dessa föreskrifter anges att sådana vegetabiliska fetter som är jämförliga med kakaosmör enligt vissa angivna kriterier får tillföras choklad. Sådana fetter får dock utgöra högst 5 % av den färdiga produkten. Även minimihalter för hur mycket kakao olika typer av choklad måste innehålla är fastlagda. Om andra vegetabiliska fetter än kakaosmör har använts skall märkningen väl synlig och klart läsbar innehålla uppgiften ”Innehåller också andra vegetabiliska fetter än kakaosmör”. Det finns inget krav att använda annat fett än kakaosmör. Vidare är det tillåtet att framhäva att endast kakaosmör har använts, om detta är fallet.

Vad avser frågan om *kvalitetsdeklaration av choklad* vill utskottet påminna om att reglerna för vad som får kallas choklad är harmoniserade på EU-nivå. Före Sveriges medlemskap saknades svenska regler för vad som fick heta choklad, vilket bl.a. innebar att annat vegetabiliskt fett än kakaosmör användes fritt. Såsom framgått i det föregående är det tillåtet att använda andra fetter än kakaosmör, dock högst 5 %. Utskottet har inhämtat att de övriga vegetabiliska fetter som kan ingå i produkten används i specifika syften, t.ex. för att utjämna kvalitetsväxlingar i kakaosmöret eller förhindra att chokladen blir matt på ytan. I detta sammanhang vill utskottet påpeka att det står varje tillverkare fritt att – t.ex. i marknads-

föringsssyfte – framhäva att endast kakaosmör ingår. Utskottet är inte berett att föreslå något uttalande av riksdagen mot den nu angivna bakgrunden. Motion 2005/06:MJ312 (s) avstyrks därför.

Utskottet har i och för sig förståelse för syftet med motionsförslaget om krav på att innehållet av vissa *ingredienser i godis* skall anges. Som framgått i det föregående är direktivet om näringsvärdesdeklaration under översyn. Utskottet föreslår därför att motion 2005/06:MJ351 (mp, -) yrkande 6 lämnas utan vidare åtgärd. I sammanhanget kan vidare nämnas att regeringen i en skrivelse om handlingsplan på konsumentområdet, som är aviserad till våren 2006, kommer att lämna en kort översikt över aktuella märkningsfrågor.

Ekonomiska styrmedel m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett motionsförslag (kd) om ekonomiska styrmedel inom livsmedelskonsumtionen. Det hänvisas till pågående beredning av en handlingsplan för att främja hälsa och normal vikt, i vilken sådana förslag ingår. Vidare avstyrks ett motionsförslag (mp, -) om rättvisemärkta varor.

Jämför reservation 38 (v, mp).

Motionerna

I motion 2005/06:MJ530 (kd) begärs att regeringen tillsätter en utredning för att utarbeta en strategi för ekonomiska styrmedel inom livsmedelsmarknaden. Syftet är främst att åstadkomma en minskad konsumtion av socker och fett. De tankar som Folkhälsoinstitutet för fram om skattepolitiska åtgärder bör utredas närmare, anser motionärerna (yrkande 6).

Enligt vad som krävs i motion 2005/06:MJ448 (mp, -) bör man införa ett mål för offentlig konsumtion av rättvisemärkta varor. Rättvisemärkt är ett viktigt verktyg genom vilket konsumenter kan bidra till att förbättra situationen för utvecklingsländernas utsatta bönder. Genom arbetet med Rättvisemärkt ökar efterfrågan på etiskt producerade varor (yrkande 35).

Utskottets ställningstagande

Livsmedelsveket och Folkhälsoinstitutet har haft regeringens uppdrag att ta fram underlag till handlingsplan för att främja hälsa och normal vikt i befolkningen. Underlaget i form av rapporten Så kan hälsan i Sverige främjas och övervikt förebyggas – 79 samlade insatser för att vi ska äta bättre och röra oss mer redovisades i februari 2005. Rapportens 79 åtgärds punkter omfattar skolan, vården, arbetsplatsen, äldreboendet, utbildning, skattepolitik m.m. Bland punkterna återfinns förslag om att utreda möjligheten

att med ekonomiska styrmedel minska konsumtionen av fett och socker. Det finns även ett förslag att utreda möjligheten att skattesubventionera nyckelhålsmärkta luncher.

Underlaget till handlingsplan för att främja hälsa och normal vikt i befolkningen har remissbehandlas, och frågan bereds nu vidare inom Regeringskansliet (Socialdepartementet). Utskottet konstaterar att man i de 79 punkterna representerar åtgärder på snart sagt samtliga samhällsområden; detta breda angreppssätt torde kunna öka förutsättningarna för framgångsrika resultat. De två punkter – av de inalles 79 – som motionärerna tar fasta på gäller primärt skatteområdet och därmed skatteutskottets beredningsområde. Enligt vad utskottet har inhämtat bereds ärendet inom Regeringskansliet. Mot denna bakgrund anser utskottet att någon vidare åtgärd från riksdagens sida inte är påkallad. Motion 2005/06:MJ530 (kd) yrkande 6 avstyrks.

Rättvisemärkt är en etisk och social märkning av produkter för att understryka mänskliga rättigheter. Syftet är att bidra till att arbetare och odlare får skäligt betalt för sitt arbete, att motverka barnarbete och diskriminering. Rättvisemärkt består av en förening och ett bolag. Föreningen för Rättvisemärkt i Sverige är en ideell organisation som arbetar för att sprida information om Rättvisemärkt och väcka opinion om Rättvis handel. Rättvisemärkt i Sverige AB är ett bolag som utfärdar licenser till svenska företag. Bolaget ägs av Svenska kyrkan och Landsorganisationen, LO. Rättvisemärkt har systerorganisationer i 18 länder i Europa, Nordamerika, Australien/Nya Zeeland, Mexiko och Japan. De olika organisationerna samarbetar inom FLO, Fairtrade Labelling Organizations International, som är det internationella kontroll- och stödorganet.

Utskottet har tidigare behandlat frågor om s.k. etisk märkning, senast våren 2005 (bet. 2004/05:MJU10). Vid detta tillfälle hänvisade utskottet till inhämtade uppgifter om att ett antal nordiska projekt har genomförts i ämnet. Slutsatserna har varit att de flesta intressenter inte vill ha ett märke eller symbol. Däremot vill man få mer information, t.ex. via en databas eller liknande. Vidare informerades om att ett nytt nordiskt projekt sannolikt skulle genomföras för att analysera olika sätt att informera om etiska förhållanden. Utskottet anser att någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida inte är motiverad. Motion 2005/06:MJ448 (mp, –) yrkande 35 avstyrks därmed.

Krav vid offentlig upphandling av livsmedel

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett motionsförslag (c) om krav vid offentlig upphandling av livsmedel. Kraven på saklighet enligt upphandlingsreglerna innebär inte hinder för att ställa upp vissa slags krav. Jämför reservation 39 (kd, c).

Motionen

I motion 2005/06:MJ370 (c) begärs att man vid statlig och kommunal upphandling av livsmedel skall ställa samma krav som man ställer på våra livsmedelsproducenter här i Sverige. Motionärerna pekar på att de svenska livsmedelsproducenterna under hela produktionskedjan är underkastade ett omfattande regelverk och åtskillig tillsyn.

Utskottets ställningstagande

Enligt lagen om offentlig upphandling (1992:1528) skall upphandling göras med utnyttjande av de konkurrensmöjligheter som finns och även i övrig genomföras affärsmässigt. Anbudsgivare, anbudssökande och anbud skall behandlas utan ovidkommande hänsyn.

Som nu redovisats är offentlig upphandling reglerad i lagen med samma namn. Enligt vad utskottet har inhämtat innebär kraven på saklighet inte något hinder för att ställa upp krav på att t.ex. kött inte skall innehålla vissa rests substanser etc. Det är varje myndighet som själv bestämmer vilka krav som skall ställas vid en upphandling. Med det anförda avstyrker utskottet motion 2005/06:MJ370 (c).

Importandel för ekologiska livsmedel m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslag (mp, –) om importandel för ekologiska livsmedel, bl.a. med hänvisning till en aviserad skrivelse om ekologisk odling. Även ett motionsförslag (fp) om undanröjande av eskalerade tullar på livsmedelsområdet avstyrks av utskottet, som påminner om att Sverige sedan länge verkar för att sådana skall avskaffas. Vidare avstyrks ett motionsförslag (kd) om exportfrämjande avseende livsmedel.

Jämför reservationerna 40 (mp), 41 (fp) och 42 (kd).

Motionerna

Enligt motion 2005/06:MJ448 (mp, -) bör ett mål för andelen ekologiska livsmedel av Sveriges totala livsmedelsimport införas (yrkande 36).

I motion 2005/06:MJ13 (fp) förordas att Sverige i olika internationella sammanhang ytterligare skall verka för att undanröja eskalerade tullar. Att tullsatserna ökar vid förädling slår undan möjligheterna för tredje världen att kunna exportera viktiga produkter för sin överlevnad, påpekar motionärerna (yrkande 10).

I motion 2005/06:MJ12 (kd) för man fram ett förslag om att Food from Sweden bör utvecklas till en samlande organisation som med minimerad byråkrati verkar för näringens intressen (yrkande 3).

Utskottets ställningstagande

I motion 2005/06:MJ448 (mp, -) yrkande 36 föreslås en kvotering av livsmedelsimporten, såtillvida att en viss andel skall utgöras av ekologiska livsmedel. Utskottet kan för sin del förutse en rad olika svårigheter av handelspolitisk art med att uppställa ett sådant mål för utrikeshandeln. Samtidigt erinrar utskottet om regeringens aviserade skrivelse om ekologisk odling. Ett syfte är att produktionen i Sverige av ekologiska produkter skall öka. Detta förutses kunna åstadkommas genom förenklingar i regelverket och ett mål för den inhemska produktionen. År 2004 antog EU:s jordbruksministrar en handlingsplan i 21 punkter för ekologisk produktion och ekologiska produkter. Genom handlingsplanen skall marknaden för ekologisk produktion stärkas och medvetenheten rörande ekologiska livsmedel ökas. Planen är avsedd att utgöra grunden för det fortsatta arbetet med det konkreta regelverket för ekologisk produktion och ekologiska livsmedel. Utskottet noterar att kommissionen nyligen har lagt fram ett förslag till revidering av EG:s regelverk om ekologiska livsmedel. Utskottet finner att en rad åtgärder har vidtagits för att stimulera framställning av och efterfrågan på ekologiska produkter. Mot den nu angivna bakgrunden föreslår utskottet att motion 2005/06:MJ448 (mp, -) lämnas utan vidare åtgärd i berörd del.

När det gäller frågan om utrikeshandel på jordbrukets område vill utskottet inledningsvis erinra om utskottets tidigare uttalanden. Senaste gången var hösten 2005, då utskottet konstaterade (bet. 2005/06:MJU2) att Sverige är ett av de länder inom EU som kraftigast driver på för fortsatta handelsliberaliseringar på jordbruksområdet och en genomgripande reformering av EU:s jordbrukspolitik. För Sverige är det prioriterat att u-ländernas förutsättningar att delta och konkurrera på jordbruksmarknaderna förbättras. För detta krävs att i-länderna kraftigt minskar sina handelsstörande stöd och eliminerar handelsstörande exportstöd samt kraftigt sänker sina, för många produkter, höga tullar. Sverige driver frågan att EU:s exportbidrag bör avskaffas snarast. Såvitt gäller frågan om tulleskalering vill utskottet erinra om att Sverige sedan länge verkar för att undanröja förekomsten av sådan

inom jordbruket. I detta sammanhang kan hänvisas till bl.a. en studie från Statens jordbruksverk från år 2001 om tulleskalering liksom till kontakter med kommissionen i frågan. Även inom ramen för WTO:s jordbruksförhandlingar har Sverige arbetat för att EU skall inta en ambitiös position. Under hösten 2005 har kommissionen presenterat ett nytt, mer ambitiöst förhandlingsbud. Till följd av resultatet från ministerkonferensen i Hongkong i december 2005 fortsätter jordbruksförhandlingarna under år 2006. Enligt vad utskottet har inhämtat avser Sverige även fortsättningsvis att spela en aktiv roll i EU-kretsen. Med det anförda avstyrker utskottet motion 2005/06:MJ13 (fp) yrkande 10.

Food From Sweden är ett branschprogram inom Exportrådet. Syftet är att medverka till en ökad export av i Sverige förädlade livsmedel, främst baserade på svenska råvaror. Detta sker genom att i projektsamverkan underlätta för fler företag att börja exportera respektive öka sin export samt genom att stärka profilen för svenska livsmedel i utlandet (t.ex. ”den svenska modellen”). Projektet stöds och delfinansieras av staten genom främst Jordbruksdepartementet. Food from Sweden får 5 miljoner kronor per år från Jordbruksdepartementet via Jordbruksverket. Medlen används huvudsakligen till medfinansiering av svenska livsmedelsföretags internationella mässor. För närvarande är programmet mest inriktat på storskaliga livsmedelsföretag. Även Jordbruksverket finansierar exportsatsningar, men då i form av direkta bidrag – efter ansökan – till berörda företag. Utskottet kan för sin del instämma med motionärerna om vikten av att främja export av svenska livsmedelsprodukter. Däremot finner utskottet inte skäl att förespråka någon särskild organisatorisk lösning för denna verksamhet. Mot den nu angivna bakgrunden avstyrks motion 2005/06:MJ12 (kd) yrkande 3.

Motioner om säkra livsmedel som behandlats tidigare under mandatperioden

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker 41 motionsyrkanden (s, m, fp, kd, c, mp, –) om säkra livsmedel. Utskottet avstår från att behandla motionerna i sak med hänvisning till de riktlinjer för förändring av utskottens arbetsformer som riksdagen har godkänt.

Utskottets ställningstagande

I betänkandet behandlar utskottet ett antal motioner rörande säkra livsmedel från allmänna motionstiden 2005. Utskottet har beslutat att dessa motioner skall behandlas på ett förenklat sätt. Bakgrunden till utskottets beslut är följande.

På grundval av Riksdagskommitténs förslag (2000/01:RS1) har riksdagen godkänt vissa riktlinjer för förändringar av utskottens arbetsformer. Enligt dessa har utskotten rekommenderats att planera arbetet för hela valperioden med fördjupning på olika områden under olika år. Detta innebär på sikt bl.a. en viss förskjutning av utskottsarbetet från beslutsfattande med anledning av propositioner och motioner till att företa utredningar och analyser på eget initiativ. Vidare skall utskotten vid behov kunna förenkla motionsbehandlingen i de fall motionsförslagen avser frågor där beslutanderätten enligt utskottets uppfattning bör ligga kvar hos regeringen, en förvaltningsmyndighet eller hos kommunerna. Detta innebär att motionerna skall kunna avstyrkas utan någon mer ingående beredning i sak. I fråga om motionsförslag som upprepas bör vid förenklad behandling utskottet hänvisa till tidigare ställningstaganden.

Utskottet beslutade den 4 februari 2003 att anta en långtidsplan för utskottets arbete under resterande del av mandatperioden. Planen innebär i princip att varje ämnesområde inom utskottets beredningsområde behandlas minst två gånger under en valperiod. Minst en behandling under det andra, tredje eller fjärde riksmötet bör vara mer ingående och vid behov innehålla inslag av uppföljning, utvärdering och EU-bevakning.

Nedanstående motioner från allmänna motionstiden 2005 utgör i huvudsak upprepningar av tidigare väckta motioner om säkra livsmedel. Dessa frågor behandlades utförligt i betänkande 2004/05:MJU10 Djurskydds- och livsmedelstillsyn.

Med hänvisning till det anförda avstår utskottet från att i sak behandla följande motioner:

- 2005/06:MJ12 av Sven Gunnar Persson m.fl. (kd) yrkande 7,
- 2005/06:MJ208 av Rolf Gunnarsson (m),
- 2005/06:MJ216 av Marita Aronson (fp),
- 2005/06:MJ234 av Christer Winbäck (fp),
- 2005/06:MJ266 av Hans Hoff (s),
- 2005/06:MJ322 av Kerstin Lundgren (c),
- 2005/06:MJ340 av Agne Hansson och Birgitta Carlsson (båda c),
- 2005/06:MJ351 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp, -) yrkandena 1, 4 och 5,
- 2005/06:MJ354 av Annika Qarlsson och Birgitta Carlsson (båda c) yrkandena 1–3 och 5,
- 2005/06:MJ364 av Kenneth Johansson (c),
- 2005/06:MJ378 av Per Bill (m),
- 2005/06:MJ385 av Birgitta Carlsson och Rigmor Stenmark (båda c),
- 2005/06:MJ395 av Marie Wahlgren m.fl. (fp) yrkandena 1–4 och 11–14,
- 2005/06:MJ430 av Michael Hagberg (s),
- 2005/06:MJ431 av Michael Hagberg och Ronny Olander (båda s),
- 2005/06:MJ446 av Sven Gunnar Persson m.fl. (kd) yrkande 3,
- 2005/06:MJ448 av Åsa Domeij m.fl. (mp, -) yrkande 15,

- 2005/06:MJ456 av Christer Skoog m.fl. (s),
- 2005/06:MJ484 av Lars Lilja och Britta Rådström (båda s),
- 2005/06:MJ511 av Veronica Palm och Sylvia Lindgren (båda s) och
- 2005/06:MJ530 av Sven Gunnar Persson m.fl. (kd) yrkandena 1, 5, 7, 8, 11–13, 15 och 16.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Vikten av långsiktiga regelverk, punkt 2 (m, fp, kd, c)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Sven Gunnar Persson (kd), Lars Lindblad (m), Cecilia Widegren (m), Anita Brodén (fp), Marie Wahlgren (fp) och Claes Västerteg (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om vikten av långsiktiga regelverk. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ11 yrkande 1.

Ställningstagande

Småskalig livsmedelsförädling är en betydelsefull del av landsbygdsutvecklingen. Sådan verksamhet höjer förädlingsvärdet inom jordbruksproduktionen och förbättrar sysselsättningsmöjligheterna på landsbygden. Dessutom bidrar den småskaliga förädlingen till att höja intresset och statusen för svensk mat av svenska råvaror. Vi vill understryka vikten av långsiktiga regelverk när det gäller den småskaliga livsmedelsförädlingen. Det hade varit av värde om regeringen hade redovisat konkreta lagförslag redan i detta sammanhang för att uppfylla kraven på sådan långsiktighet. Vi förutsätter att regeringen snarast återkommer till riksdagen med sådana lagförslag. Detta bör ges regeringen till känna.

2. Postnummertillhörighet, punkt 3 (kd)

av Sven Gunnar Persson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om postnummertillhörighet. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ12 yrkande 1.

Ställningstagande

Under beredningen inom Regeringskansliet av frågorna om småskalig livsmedelförädling har frågan om avgränsningen av sådan verksamhet med postnummertillhörighet som indelningsgrund uppenbarligen varit aktuell. I likhet med vad Livsmedelsföretagen framfört i detta sammanhang anser Kristdemokraterna att en sådan indelning inte bör tillämpas. Detta skulle nämligen komma att bli en olycklig särbehandling av företag i tätort, som uppfyller kraven på småskalighet väl, men som inte är belägna i t.ex. glesbygd. Detta bör ges regeringen till känna.

3. Internationell utblick, punkt 4 (fp)

av Anita Brodén (fp) och Marie Wahlgren (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om internationell utblick. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ13 yrkande 9.

Ställningstagande

Vi anser det vara en stor brist att man i skrivelsen inte redovisar internationella förhållanden när det gäller småskalig livsmedelförädling. Många andra länder, särskilt inom EU, har en väl utvecklad sektor på detta område, som skulle kunna tjäna som inspiration och förebild när det gäller det utvecklingsarbetet i Sverige. En sådan jämförelse vore också viktig med tanke på vårt behov av handel med andra länder. Chanserna till att få ekonomi om produkterna kan förädlas ökar betydligt. Detta bör ges regeringen till känna.

4. Livsmedelshygien, punkt 5 (m)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lars Lindblad (m) och Cecilia Widgren (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om livsmedelshygien. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ9 yrkande 1.

Ställningstagande

De flesta av de offentliga krav som ställs på livsmedelsindustrin har tillkommit till skydd för människors hälsa. Det kan samtidigt konstateras att detta mål har nåtts i hög utsträckning; sjukdomar som överförs via livsmedel är mycket sällsynta. Ett bevis på detta är att svenska livsmedel är fria från salmonella. Det är av yttersta vikt att den fortsatta utvecklingen av regelverket inte medför att livsmedelshygienen försämras. Detta bör ges regeringen till känna.

5. Traditionella tillverkningsmetoder, punkt 6 (kd)

av Sven Gunnar Persson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om traditionella tillverkningsmetoder. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ12 yrkande 17.

Ställningstagande

Det är viktigt att det svenska regelverket utformas så att undantag från EU:s hygienregler medges, där så är motiverat. Det gäller t.ex. för sådana traditionella tillverkningsmetoder som i dag inte används i Sverige. Självklart bör undantag medges endast om detta kan ske utan att man gör avkall på den höga livsmedelssäkerhet som kännetecknar svensk livsmedelshandtering. Sverige bör bevaka detta område inom EU så att behövliga undantag från EU-reglerna tillåts. Detta bör ges regeringen till känna.

6. Branschriktlinjer, punkt 7 (fp)

av Anita Brodén (fp) och Marie Wahlgren (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om branschriktlinjer. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ13 yrkande 5.

Ställningstagande

Det finns skäl att vara tveksam till vad regeringen anför i skrivelsen om branschsamverkan. Visserligen kan sådan vara viktig för det enskilda företaget. Det måste dock vara varje företagares ensak om man vill ansluta sig

till en branschorganisation eller inte. Enligt vår uppfattning är det inte en statlig uppgift att ha synpunkter på branschsamverkan. Det faktum att många mindre företag väljer att inte ansluta sig till branschorganisationer innebär att man måste ta hänsyn till detta, bl.a. när det gäller tillsynsrådgivning. Detta bör ges regeringen till känna.

7. Levandedjursbesiktning, punkt 8 (fp)

av Anita Brodén (fp) och Marie Wahlgren (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om levandedjursbesiktning. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ13 yrkande 7.

Ställningstagande

I skrivelsen har regeringen hänvisat till en tilltänkt utredning om levandedjursbesiktning, som skall utföras av Statens jordbruksverk och Livsmedelsverket. Enligt vår uppfattning är det angeläget att det i en sådan utredning också tas med ekonomiska och praktiska aspekter för såväl slakterierna som lantbrukarna. Detta bör ges regeringen till känna.

8. Förenklade metoder för nötköttskontroll, punkt 9 (kd, c)

av Sven Gunnar Persson (kd) och Claes Västerteg (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om förenklade metoder för nötköttskontroll. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ11 yrkande 2.

Ställningstagande

Vi anser att Sverige bör agera i EU för att möjliggöra förenklade kontrollmetoder även för nötkött. Den flexibilitet som numera medges måste utnyttjas fullt ut för att stimulera den småskaliga livsmedelsförädlingen. Framgångarna i djurhälsoarbetet bör även avspeglas i förenklade metoder för köttkontrollen. Det är en brist att denna möjlighet alltfjämt saknas för nötkött. Detta bör ges regeringen till känna.

9. Slakteriavfall, punkt 11 (m, fp, kd, c)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Sven Gunnar Persson (kd), Lars Lindblad (m), Cecilia Widegren (m), Anita Brodén (fp), Marie Wahlgren (fp) och Claes Västerteg (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om slakteriavfall. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06: MJ13 yrkande 3.

Ställningstagande

Enligt vår uppfattning borde inte slakteriavfall behöva hanteras som riskavfall. Sådana bestämmelser innebär en uppenbar kostnadsökning och byråkratisering, som blir särskilt svår för de mindre slakterierna. Det är visserligen viktigt att säkerställa att man inte får en smittspridning, men det bör finnas alternativ till att bränna sådant avfall. Regeringen bör uppmanas att arbeta dels nationellt, dels inom EU för att förenkla regelverket avseende slaktavfall. Detta bör ges regeringen till känna.

10. Vilthägnad hjort, punkt 13 (m, kd, c)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Sven Gunnar Persson (kd), Lars Lindblad (m), Cecilia Widegren (m) och Claes Västerteg (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om hjortslakt. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06: MJ12 yrkande 12 och avslår motion 2005/06: MJ12 yrkande 13.

Ställningstagande

Enligt EU-förordningen 853/2004 skall hägnade hjortar efter slakt transporteras till en godkänd vilthanteringsanläggning (VHA). De flesta svenska hjortfarmer är småskaliga och kan inte klara kostnaderna för att bygga en VHA. Endast i en liten del av landet kommer det att finnas tillräckligt antal godkända VHA inom rimligt avstånd från hjorthägnen. Det är därför angeläget att slaktade hjortar i hägn även fortsättningsvis skall kunna avlivas, flås, avblodas och besiktigas på plats i anslutning till hägnen och inte behöva transporteras till särskilda platser för besiktning. Detta bör ges regeringen till känna.

11. Avgifter för slakterikontroll, punkt 15 (m)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lars Lindblad (m) och Cecilia Widedgren (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om avgifter för slakterikontroll. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ9 yrkande 2.

Ställningstagande

Mindre livsmedelsanläggningar bör inte behöva betala mer i avgift än vad som motiveras av de kostnader som anläggningen drar. Ett schablonbelopp, som nu tillämpas när det gäller avgiften för godkännande av slakterier, innebär risk för kostnadsomfördelningar mellan slakterier. Systemet bör i stället utformas med en låg grundavgift som täcker kostnaderna för grundläggande administration och kontroll kompletterad med tilläggsavgift för arbete därutöver. Detta bör ges regeringen till känna.

12. Myndigheternas tillsynsuppgift, punkt 16 (kd, c)

av Sven Gunnar Persson (kd) och Claes Västerteg (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om myndigheternas tillsynsuppgift. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ12 yrkande 15.

Ställningstagande

Det är av vikt att samma myndighet inte ansvarar för både tillsyn/lagtolkning och rådgivning som syftar till företagsutveckling. Det är givet att ansvarig myndighet skall vara skyldig att lämna information om de regler, vilkas efterlevnad den är satt att bevaka. Rådgivningen inom småskalig livsmedelsförädling kan i stället läggas på instanser som Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) samt på centrumbildningar, såsom LivsTek, Jämtlands läns institut för landsbygdsutveckling (Jilu), Eldrimner och ett föreslaget centrum för fåbodbruk. Detta bör ges regeringen till känna.

13. Vägledning m.m. på lokal nivå av livsmedelskontrollen, punkt 17 (fp)

av Anita Brodén (fp) och Marie Wahlgren (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om vägledning m.m. på lokal nivå om livsmedelskontrollen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ13 yrkande 6.

Ställningstagande

Enligt vår uppfattning är det viktigt att etablera en konsensus kring vilka krav som skall ställas på de små företagen samt hur tillsynen och rådgivningen från myndigheterna skall utformas. Livsmedelsverket bör därför ges ett särskilt uppdrag när det gäller arbetet med intensifierade tillsynsrekommendationer och utbildning av livsmedelsinspektörer i fråga om småskalig livsmedelsproduktion. Detta bör ges regeringen till känna.

14. Grundläggande principer för finansiering av offentlig kontroll, punkt 18 (m, kd)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Sven Gunnar Persson (kd), Lars Lindblad (m) och Cecilia Widegren (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om grundläggande principer för finansiering av offentlig kontroll. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:MJ9 yrkande 3 och 2005/06:MJ12 yrkandena 9 och 10.

Ställningstagande

En grundläggande princip för vem som skall betala för den offentliga kontrollen bör vara att den kontroll som påfordras av det offentliga enbart av kontrollskäl skall betalas av det offentliga. Vi anser således att myndighetsutövning i princip skall vara skattefinansierad. På så sätt bärs kostnaderna av dem som föreskriver frekvens och omfång. Om däremot förnyade kontroller påfordras därför att lagstiftningen inte följs – eller om det finns misstanke om detta – bör kostnaderna för kontrollen bäras av den som har åsidosatt lagar och andra regler. Vidare bör avgifterna för de förnyade kon-

trollerna fastställas på central nivå. Avgiften bör inte heller överstiga kommunernas självkostnader för sådana inspektioner. Detta bör ges regeringen till känna.

15. Anpassning av tillsynsavgifterna utifrån verksamhetens omsättning, punkt 19 (fp, kd, c)

av Sven Gunnar Persson (kd), Anita Brodén (fp), Marie Wahlgren (fp) och Claes Västerteg (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om anpassning av tillsynsavgifterna utifrån verksamhetens omsättning. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06: MJ12 yrkande 2.

Ställningstagande

Enligt vår mening kan ett litet charkuteri inte jämföras med de stora livsmedelsproducenterna. Krav på avgifter och tillsyn måste anpassas till detta. Kostnaderna för tillsynsavgifter måste anpassas efter vad som är rimligt utifrån verksamhetens omsättning. Detta bör ges regeringen till känna.

16. Kompetenscheckar, punkt 21 (kd)

av Sven Gunnar Persson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om kompetenscheckar. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06: MJ12 yrkande 14.

Ställningstagande

När det gäller kompetensutveckling underlåter regeringen att ta upp frågan om s.k. kompetenscheckar i sin bedömning. Däremot redovisas i skrivelsen att flera remissinstanser har kommenterat frågan. En kompetenscheck är en check för betalning av valfri kurs eller utbildning. Metoden prövas i ett antal län och uppges ha gett ett gott utfall. Kristdemokraterna anser att systemet med kompetenscheckar skall utvidgas till hela landet. Detta bör ges regeringen till känna.

17. Almi, punkt 22 (kd)

av Sven Gunnar Persson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om Almi. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ12 yrkande 4.

Ställningstagande

Bättre möjligheter till finansiering är viktigt för att underlätta för småskalig livsmedelsproduktion. Enligt Kristdemokraternas uppfattning har Almi inte kommit att fungera väl när det gäller att hjälpa mindre företag. Det är inte rimligt att Almi skall ta ut en ränta på 8 % när diskontot ligger på 2,6 %. Dessutom bör Almi även kunna ge riktiga lån, även när företagaren inte fått lån i någon bank. Detta bör ges regeringen till känna.

18. Gemensamt brukande av maskiner, punkt 23 (kd)

av Sven Gunnar Persson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 23 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om gemensamt brukande av maskiner. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ12 yrkande 5.

Ställningstagande

Den gemenskap och sammanhållning som ofta finns på landsbygden kan vara en resurs för att förbättra investeringsmöjligheterna för de småskaliga näringsidkarna. Samverkan mellan olika företagare kan därigenom vara en utvecklingsfaktor på landsbygden. Det kan handla om allt från gemensamma maskinparker till samverkan mellan branscher. Från samhällets sida bör man se på detta som något positivt. Därför bör en översyn göras av skatteregler och liknande legala/fiskala hinder som kan försvåra gemensamt brukande av maskiner och annat realkapital. Detta bör ges regeringen till känna.

19. Deltagande i forskningsprojekt, punkt 24 (fp)

av Anita Brodén (fp) och Marie Wahlgren (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 24 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om deltagande i forskningsprojekt. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ13 yrkande 8.

Ställningstagande

Forskning är en viktig uppgift för staten. När det gäller livsmedelsförädling borde forskningen intensifieras på områdena innovation samt utveckling för småskalig och lokal produktion. När staten gör utlysningar för företagsnära forskning inom livsmedelsområdet bör villkoren formuleras så att även små och medelstora livsmedelsföretag har en möjlighet att delta. Detta bör ges regeringen till känna.

20. Nationellt centrum för fäbodbruk, punkt 25 (kd)

av Sven Gunnar Persson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 25 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om nationellt centrum för fäbodbruk. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ12 yrkande 21.

Ställningstagande

Fäbodbruket spelar en viktig roll när det gäller att uppfylla Sveriges nationella och internationella åtaganden inom miljövard, naturvard och värnandet av biologisk mångfald. Ett nationellt centrum för fäbodbruk bör inrättas. Ett sådant bör inriktas på att samla kunskap, sprida information samt tillhandahålla utbildning och kompetensutveckling. En utredning bör genomföras om hur ett sådant centrum kan tillskapas. Detta bör ges regeringen till känna.

21. Naturbruksgymnasierna, punkt 26 (kd)

av Sven Gunnar Persson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 26 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om naturbruksgymnasierna. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ12 yrkande 18.

Ställningstagande

Naturbruksgymnasierna kan spela en viktig roll när det gäller utvecklingen av den småskaliga livsmedelsförädlingen. I denna utbildning bör det finnas ett diversifierat utbud av kurser, där såväl de traditionella som de nya produktions- och förädlingsmetoderna ges en framträdande plats. En sådan inriktning behövs både för produktionens och myndigheternas försörjning med kompetent personal. Detta bör ges regeringen till känna.

22. Livsmedelskompetens hos de nya svenskarna, punkt 27 (kd, c)

av Sven Gunnar Persson (kd) och Claes Västerteg (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 27 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om livsmedelskompetens hos de nya svenskarna. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ12 yrkande 16.

Ställningstagande

I Sverige produceras en rad olika livsmedel i liten skala med metoder som är hämtade från eller inspirerade av andra länder. Detta gäller inte minst tillverkning av ost. En stor kompetens om tillverkningen har tillförts Sverige genom invandringen. Staten kan medverka till att hos dessa nya svenskar öka kunskapen om och väcka intresset för den svenska (småskaliga) livsmedelsförädlingen, t.ex. genom en kampanj. Ett syfte är att få dem att oftare söka sig till denna näring för att här i Sverige producera livsmedel i enlighet med den livsmedelskompetens som de har med sig. Så skulle t.ex. flera av de livsmedel som i dag importeras också kunna tillverkas i Sverige. Detta bör ges regeringen till känna.

23. Utformningen av landsbygdsutvecklingsprogrammet, punkt 28 (kd)

av Sven Gunnar Persson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 28 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om utformningen av landsbygdsutvecklingsprogrammet. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ12 yrkande 19.

Ställningstagande

Det nya landsbygdsutvecklingsprogrammet som nu tar vid för perioden 2007–2013 ger ökade möjligheter att stödja landsbygdens företagande, i vilken småskalig livsmedelsförädling är en viktig del. Regeringen bör vid den närmare utformningen av programmet slå fast att det skall finnas en koppling mellan svensk primärproduktion och förädlingsstöd. Detta bör ges regeringen till känna.

24. Nationellt kuvert, punkt 29 (m)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lars Lindblad (m) och Cecilia Widgren (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 29 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om nationellt kuvert. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ9 yrkande 5.

Ställningstagande

Från Moderaternas sida var vi motståndare till att det s.k. nationella kuvertet skulle införas. Regeringen vill nu öppna för att använda det nationella kuvertet för att stödja den småskaliga livsmedelsförädlingen. Enligt vår uppfattning vore detta fel; innebörden är nämligen att det aktiva, konkurrensutsatta jordbruket dräneras på pengar för att på så sätt bidra till utveckling av den småskaliga industrin. Man måste komma ihåg att den småskaliga industrin i praktiken ofta är en konkurrent till de jordbruksföretag som skulle tvingas att avstå från medel. Resultatet skulle således bli en ytterligare försvagad konkurrenssituation för svenskt jordbruk i stort. Vi motsätter oss således att Sverige utnyttja det nationella kuvertet. Detta bör ges regeringen till känna.

25. Medfinansiering av EU-medel, punkt 30 (kd, c)

av Sven Gunnar Persson (kd) och Claes Västerteg (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 30 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om nationell medfinansiering. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ12 yrkande 20.

Ställningstagande

Det nya LBU-programmet för åren 2007–2013 ger ökade möjligheter att stödja landsbygdens företagande, i vilken småskalig livsmedelsförädling är en viktig del. Enligt vår mening är det angeläget att Sverige fullt ut skjuter till nationell medfinansiering så att den svenska livsmedelsförädlingsbranschen kan komma i åtnjutande av maximalt EU-stöd. Detta bör ges regeringen till känna.

26. Regelförenklingar, punkt 31 (m, fp, kd, c)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Sven Gunnar Persson (kd), Lars Lindblad (m), Cecilia Widegren (m), Anita Brodén (fp), Marie Wahlgren (fp) och Claes Västerteg (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 31 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om regelförenklingar. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:MJ12 yrkande 23 och 2005/06:MJ13 yrkandena 1 och 4 samt avslår motionerna 2005/06:MJ448 yrkande 14 och 2005/06:MJ571.

Ställningstagande

Genom ett företagervänligt regelverk tas människors kreativitet och entreprenörskap till vara på bästa sätt. För en sådan verksamhet som småskalig livsmedelsförädling är det av stor vikt med ett enklare och mer begripligt regelverk. Dessvärre kan vi konstatera att flera av de regelförenklingar som förutskickas i skrivelsen ligger alltför långt fram i tiden. Exempelvis skall målet om minskad administrativ börda på bl.a. miljö- och jordbruksområdena nås senast år 2010. Det är enligt vår mening, ett tecken på regeringens låga ambitionsnivå när det gäller att förenkla situationen för hårt arbetande småföretagare. Det är angeläget att förenklingar i det administrativa regelverket genomförs utan dröjsmål. Detta bör ges regeringen till känna.

27. Gårdsförsäljning av lokalproducerade livsmedel, punkt 32 (m, fp, kd, c)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Sven Gunnar Persson (kd), Lars Lindblad (m), Cecilia Widegren (m), Anita Brodén (fp), Marie Wahlgren (fp) och Claes Västerteg (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 32 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om gårdsförsäljning av lokalproducerade livsmedel. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:N11 yrkande 9.

Ställningstagande

Enligt vår uppfattning finns en rad olika åtgärder som kan stärka Sveriges tillväxt och utveckling. Utveckling av turistindustrin är en viktig del i sådana satsningar. En hittills underskattad verksamhet är gårdsförsäljning av lokalproducerade livsmedel. Lagstiftningen och andra medel bör inriktas så att sådan verksamhet underlättas. Detta bör ges regeringen till känna.

28. Möjligheter att bedriva turistnäring, punkt 33 (m)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lars Lindblad (m) och Cecilia Widegren (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 33 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om möjligheter att bedriva turistnäring. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:N240 yrkande 1.

Ställningstagande

Ett samlat grepp och en långsiktig strategi är nödvändigt för att man skall kunna åstadkomma en livskraftig turistindustri i hela landet. Turistnäringen tar i dag tätpositionen i antalet sysselsatta; branschen domineras av kvinnor, andelen invandrare är drygt en femtedel och för många ungdomar är turistbranschen inkörsporren till den första arbetslivserfarenheten. Den ökade landsbygdsturismen – ett småskaligt värdskap – har blivit ett viktigt komplement till insatserna för en levande landsbygd. Efterfrågan ökar, men för den småskaliga verksamheten är svårigheterna att starta turistnäring många gånger alltför stora, inte minst genom de olika tillståndslagarna och en alltför nitisk tillämpning av dem. Detta bör ges regeringen till känna.

- 29. Gårdsförsäljning m.m. av vin och öl, punkt 34 (m, kd, c)**
av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Sven Gunnar Persson (kd), Lars Lindblad (m), Cecilia Widegren (m) och Claes Västerteg (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 34 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om gårdsförsäljning m.m. av vin och öl. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06: MJ11 yrkande 3.

Ställningstagande

Antalet lokala tillverkare i Sverige av drycker som innehåller alkohol är mycket blygsamt. Sambandet mellan god mat och god dryck bör dock betraktas som självklart. Lokalproducerade alkoholdrycker utgör en möjlighet till utveckling av landsbygden. För att man skall kunna utnyttja denna potential krävs emellertid en rad åtgärder. I de flesta andra europeiska länder är det möjligt att såväl provsmaka som köpa vin eller öl, som har tillverkats lokalt på gården. I Sverige saknas emellertid denna möjlighet i praktiken. Svenska öl- och vinproducenter får förklara för besökare att de inte ens kan få provsmaka det som producerats på gården. Mot den bakgrunden bör regeringen utreda möjligheten att tillverkaren av vin och öl med tillstånd skall kunna genomföra provsmakningar och kvoterad försäljning av sådana produkter som tillverkats på den egna gården. Detta bör ges regeringen till känna.

- 30. Kostnaderna för mindre livsmedelsanläggningar, punkt 35 (m, kd, c)**
av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Sven Gunnar Persson (kd), Lars Lindblad (m), Cecilia Widegren (m) och Claes Västerteg (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 35 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om kostnaderna för mindre livsmedelsanläggningar. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06: MJ441 yrkande 9.

Ställningstagande

Såväl investeringskostnader som administration gör det svårt för småskalig livsmedelsindustri att etablera sig. För några företagare kan egen förädling av jordbruksprodukter trots detta vara ett alternativ för att få ökad lönsamhet. Livsmedelsindustrin är generellt storskalig och detta har lett till att reglerna, tillämpningen av dem och avgiftssystemet är anpassade till detta förhållande. Samtidigt kan detta innebära att livsmedelsföretag i mindre skala får betala oproportionerligt höga avgifter. Principen bör vara att varje anläggning endast skall behöva bära sina egna kostnader. Detta bör ges regeringen till känna.

31. Verksamhet med bikupor, punkt 36 (m, kd, c)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Sven Gunnar Persson (kd), Lars Lindblad (m), Cecilia Widegren (m) och Claes Västerteg (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 36 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om verksamhet med bikupor. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ12 yrkande 22.

Ställningstagande

Biodlingen har betydelse för möjligheterna till landsbygdsutveckling. Verksamheten har också stor betydelse för pollineringen av odlade växter. Samtidigt utgör den en viktig fritidssysselsättning för många. I dag finns 14 000 biodlare i landet som producerar 3 000 ton svensk honung. Tidigare kunde en biodlare skattefritt ha upp till 15 bikupor, men det är inte längre tillåtet. Detta har resulterat i en kris för biodlingsbranschen med minskat antal biodlare och minskade skördenivåer. Detta har i sin tur medfört en markant prisökning på svensk honung. Vi anser att svensk biodling bör ges en ny chans. En viktig åtgärd vore att utreda möjligheten att åter tillåta skattefria bikupor. Detta bör ges regeringen till känna.

32. Material vid transport av dricksvatten, punkt 39 (kd)

av Sven Gunnar Persson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 39 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om material vid transport av dricksvatten. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ596 yrkande 28.

Ställningstagande

Vatten är vårt viktigaste livsmedel. I Sverige saknas en myndighet som godkänner material som kommer i kontakt med dricksvatten. Det gäller t.ex. material i rör och ventiler eller som har godkänts som ytbeläggning i cisterner m.m. Det borde finnas krav på typgodkännande av sådan utrustning för dricksvattenhantering. Regeringen bör skapa ett regelverk för bedömning och godkännande av material för användning i samband med transport av dricksvatten. Detta bör ges regeringen till känna.

33. Vattenskyddsområden, punkt 40 (m, c)

av Catharina Elmsäter-Svärd (m), Lars Lindblad (m), Cecilia Widegren (m) och Claes Västerteg (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 40 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om vattenskyddsområden. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ441 yrkande 13.

Ställningstagande

Enligt vår mening lägger kommunerna ut vattenskyddsområden på omotiverat stora områden. Om det offentliga önskar en restriktion av bevarandeskäl eller om någon annan skall få utnyttja marken, måste markägaren kompenseras fullt ut för ett sådant intrång. Detta bör ges regeringen till känna.

34. Giftfria livsmedel m.m., punkt 41 (kd, c, mp)

av Åsa Domeij (mp), Sven Gunnar Persson (kd) och Claes Västerteg (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 41 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om giftfria livsmedel m.m. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ288 yrkande 2.

Ställningstagande

Små barn måste i största möjliga utsträckning skyddas från farliga kemikalier. Många av kemikalierna får man i sig genom födan. De tillförs livsmedlen t.ex. genom ämnen i konserverburkar eller genom bekämpningsmedel. Vissa ämnen är hormonstörande, andra kan ge inlärnings- och beteenderubbningar. Oftast saknas gränsvärden och kunskaperna om de långsiktiga effekterna är små. Forskarna vet i dag mycket lite om vilken betydelse det har för barn när de utsätts för små koncentrationer av sådana kemikalier. Därför vill vi framhålla vikten av kunskap om de långsiktiga effekterna av att små barn utsätts för farliga kemikalier. Detta bör ges regeringen till känna.

35. Statens roll vid märkning av livsmedel, punkt 43 (fp)

av Anita Brodén (fp) och Marie Wahlgren (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 43 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om statens roll vid märkning av livsmedel. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ395 yrkande 5.

Ställningstagande

Eftersom märkningssystem är ett konkurrensverktyg bör staten vara återhållsam med att direkt engagera sig i nya märkningsformer. Däremot kan staten spela en viktig roll genom att underlätta för internationell samverkan om märkning och tillsyn av märkningen. Sverige bör således verka för att underlätta utvecklingen av gemensamma regler för livsmedelsmärkning inom EU. Med tanke på den ökande internationella handeln är det naturligt att på sikt arbeta för ett samarbete i märkningsfrågor världen över. Detta bör ges regeringen till känna.

36. Ursprungsmärkning av livsmedel, punkt 44 (kd)

av Sven Gunnar Persson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 44 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om ursprungsmärkning av livsmedel. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ12 yrkande 6.

Ställningstagande

Det är angeläget att eventuella bestämmelser som försvårar för producenterna att ange ursprung, produktionssätt eller andra mervärden undanröjs. I skrivelsen finns inget angivet om förändringar i reglerna för märkning av livsmedel, vilket är en brist, eftersom det här särskilt gäller den småskaliga livsmedelsförädlingens förutsättningar. Detta bör ges regeringen till känna.

37. Näringsdeklaration av godis, punkt 46 (mp)

av Åsa Domeij (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 46 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om näringsdeklaration av godis. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06: MJ351 yrkande 6.

Ställningstagande

I dag är söta produkter ofta riktade till barn. Produkterna är försedda med fantasifulla omslag och glada färger. Det gör att barnen knappast sträcker sig efter eller efterfrågar de hälsosammare alternativen. Det är angeläget att förpackade livsmedel och godis skall förses med innehållsdeklarationer som tydligt visar innehåll av t.ex. socker och fett per 100 gram. Även lösviktsgodis i butiken bör ha en tydlig innehållsdeklaration, som är lätt tillgänglig för konsumenten. Detta bör ges regeringen till känna.

38. Rättvisemärkta varor, punkt 48 (v, mp)

av Åsa Domeij (mp) och Sven-Erik Sjöstrand (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 48 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om rättvisemärkta varor. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06: MJ448 yrkande 35.

Ställningstagande

Rättvisemärkt är ett viktigt verktyg genom vilket konsumenter kan bidra till att förbättra situationen för utvecklingsländernas utsatta bönder. Genom arbetet med Rättvisemärkt ökar efterfrågan på etiskt producerade varor. Märket ger ett mervärde, som alltfler konsumenter är beredda att betala

för. Det garanterar producenterna en viss prishöjning och bygger på långsiktiga kontrakt mellan producent och importör. Rättvisemärkt förbättrar situationen på ett konkret sätt för miljoner människor i utvecklingsländerna och utgör samtidigt en förebild för hur en rättvis handel med syd kan se ut. Det är en utmaning att verka för att Rättvisemärkt växer på marknaden och inte förblir en smal nisch. Detta bör ges regeringen till känna.

39. Krav vid offentlig upphandling av livsmedel, punkt 49 (kd, c)

av Sven Gunnar Persson (kd) och Claes Västerteg (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 49 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om krav vid offentlig upphandling av livsmedel. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ370.

Ställningstagande

Sveriges livsmedelsproducenter har att förhålla sig till ett omfattande regelverk. Därtill kommer åtskilliga tillsynstillfällen. Denna byråkrati tar mycket tid och innebär stora kostnader för den enskilde producenten. Samtidigt kan man konstatera att kostnaderna för att producera livsmedel i vårt land är högre än i våra grannländer. Mot den bakgrunden är det viktigt att Sverige vid offentlig upphandling av livsmedel uppställer kravet att importerade livsmedel skall vara producerade med lika högt ställda krav som vi ställer på våra egna livsmedelsproducenter. Detta bör ges regeringen till känna.

40. Importandel för ekologiska livsmedel, punkt 50 (mp)

av Åsa Domeij (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 50 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om importandel för ekologiska livsmedel. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:MJ448 yrkande 36.

Ställningstagande

Det är viktigt att regeringen på olika sätt stärker konsumenternas möjligheter att genom medvetna val främja socialt och miljömässigt acceptabel produktion av livsmedel som importeras från andra länder. Vissa åtgärder har vidtagits, men det är viktigt att man nu går vidare. Ett mål bör införas för andelen ekologiska livsmedel i Sveriges totala livsmedelsimport. Detta bör ges regeringen till känna.

41. Eskalerade tullar på livsmedelsområdet, punkt 51 (fp)

av Anita Brodén (fp) och Marie Wahlgren (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 51 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om eskalerade tullar på livsmedelsområdet. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06: MJ13 yrkande 10.

Ställningstagande

Vi har tidigare pekat på behovet av en internationell utblick när det gäller småskalig livsmedelsproduktion. Regeringen bör uppmärksammas på det stora problem som tredje världen upplever vid fortsatt eskalerade tullar. Att tullsatserna ökar vid förädling slår givetvis undan möjligheten för tredje världen att kunna exportera viktiga produkter för sin överlevnad. Regeringen bör i olika internationella sammanhang ytterligare verka för att undanröja eskalerade tullar. Detta bör ges regeringen till känna.

42. Exportfrämjande avseende livsmedel, punkt 52 (kd)

av Sven Gunnar Persson (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 52 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om exportfrämjande avseende livsmedel. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06: MJ12 yrkande 3.

Ställningstagande

Foods from Sweden, som stöds och delfinansieras av staten, skall medverka till en ökad export av i Sverige förädlade livsmedel, främst baserade på svenska råvaror. Detta utförs i projektsamverkan, genom vilken man underlättar för fler företag att börja exportera, alternativt öka, sin export.

Vidare är ett syfte att stärka profilen för svenska livsmedel i utlandet. De mindre producenterna är emellertid dåligt representerade i denna verksamhet. Därför bör Foods from Sweden utvecklas till en samlande organisation, som med minimerad byråkrati på ett bättre sätt verkar för hela näringens intressen, så att även de mindre företagens intressen kan tas till vara. Detta bör ges regeringen till känna.

Särskilda yttranden

1. Mobila slakterier, punkt 10 (m, fp, kd, c)

Catharina Elmsäter-Svärd (m), Sven Gunnar Persson (kd), Lars Lindblad (m), Cecilia Widegren (m), Anita Brodén (fp), Marie Wahlgren (fp) och Claes Västerteg (c) anför:

Det är glädjande att EG:s nya regelverk för livsmedelshygien medger mobil slakt av alla djurslag. Denna fråga har vi under flera år på olika sätt aktualiserat i riksdagen. Det är angeläget att staten på olika sätt ger stöd för en utveckling som leder bort från onödigt långa djurtransporter. Mobila och/eller småskaliga, gårdsnära slakterier eller liknande lösningar är bra exempel som leder i denna riktning. Det är nu mycket angeläget att de regelverk som kommer att omgärda verksamheten inte utformas på ett sätt som lägger hinder i vägen för en utveckling mot en småskalig verksamhet med god djuromsorg och stor miljöhänsyn.

2. Pristillägg på renkött, punkt 12 (kd)

Sven Gunnar Persson (kd) anför:

Det är tillfredsställande att förordningen om pristillägg på renkött nyligen ändrats så att även levande renar kan transporteras från Sverige för slakt i Norge och Finland. Kristdemokraterna har i riksdagen under flera år föreslagit en sådan ändring. Det är nu mycket angeläget att den svenska regeringen i samråd med grannländernas regeringar ser till att eventuella hinder i form av nationella regler i dessa länder undanröjs.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2005/06:47 Småskalig livsmedelsförädling.

Följdmotioner

2005/06: MJ9 av Catharina Elmsäter-Svärd m.fl. (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att livsmedelshygienen inte får försämrats.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om avgift för köttkontroll.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om avgifter för offentlig kontroll.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fördelningen av medel från landsbygdsprogrammet.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige inte bör använda möjligheten till nationellt kuvert i jordbrukspolitiken.

2005/06: MJ10 av Michael Hagberg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om vikten av lokal småskalig livsmedelsproduktion.

2005/06: MJ11 av Jan Andersson m.fl. (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om betydelsen av den småskaliga livsmedelsförädlingen och att branschen gynnas av långsiktiga regelverk och skarpa förslag.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att Sverige bör agera i EU för att få till stånd ändringar som möjliggör förenklade kontrollmetoder även för nötkött.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att utreda möjligheterna att med tillstånd kunna genomföra provsmakningar och kvoterad försäljning av vin och öl som tillverkats på den egna gården.

2005/06: MJ12 av Sven Gunnar Persson m.fl. (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att livsmedelsföretag ej bör särbehandlas utifrån sin postnummertillhörighet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att tillsynsavgifterna måste anpassas efter vad som är rimligt utifrån verksamhetens omsättning.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Food from Sweden bör utvecklas till en samlande organisation som med minimerad byråkrati verkar för näringens intressen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Almi.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en översyn bör göras i syfte att avskaffa hinder som kan försvåra ett gemensamt brukande av maskiner och annat realkapital.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det är angeläget att eventuella bestämmelser som försvårar för producenterna att ange ursprung eller produktionsätt eller andra mervärden undanröjs.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att om slaktdjur transporterats längre än fyra timmar före slakt bör transporttiden anges på köttet.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att satsningen på gårdsnära slakt bör genomföras under en längre tidsperiod än tre år.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inspektioner som inte föranleds av anmärkningar ej bör avgiftsbeläggas.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att avgifterna för de förnyade inspektionerna bör fastställas på central nivå och ej skall överstiga kommunernas självkostnader för desamma.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att lagstiftningen bör ses över i syfte att möjliggöra att levande renar kan transporteras till Norge eller Finland och vid slakt ha rätt till pristöd på renkött.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att slaktade hjortar i hägn även fortsättningsvis skall kunna avlivas, flås, avblodas och besiktigas på plats i anslutning till hägnen och ej behöva transporteras till särskilda platser för besiktning.

13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om behovet av tydliga kriterier för godkännande av
vilthanteringsanläggningar.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att systemet med kompetenscheckar bör utvidgas till
att gälla hela landet.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att samma myndighet inte bör ansvara för både tillsyn/
lagtolkning och rådgivning.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om en särskild kampanj i syfte att i större utsträckning
ta till vara den befintliga livsmedelskompetensen och intresset
bland de nya svenskarna.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att Sverige bör bevaka utvecklingen inom EU så
att svenska undantag från EU:s hygienregler tillåts även för sådana tra-
ditionella tillverkningsmetoder som i dag inte används i Sverige,
om detta kan ske utan att göra avkall på den höga livsmedelssäker-
het som kännetecknar svensk livsmedelshantering.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om naturbruksgymnasiernas viktiga roll.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att regeringen, vid den närmare utformningen av LBU-
programmet, skall fastslå att det skall finnas en koppling mellan
inhemsk svensk primärproduktion och förädlingsstöd.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att det är angeläget att Sverige fullt ut skjuter till
nationell medfinansiering så att den svenska livsmedelsförädlings-
branschen kan komma i åtnjutande av maximalt EU-stöd.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om ett nationellt centrum för fäbodbruk.
22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att regeringen bör utreda möjligheterna att förbättra
förutsättningarna för att bedriva verksamhet med bikupor.
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att förenklingar i de administrativa regelverken bör
genomföras utan dröjsmål.
24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i moti-
onen anförs om att miljö- och jordbruksutskottets uppföljning skall
vara en utgångspunkt för regeringens fortsatta arbete med att för-
bättra förutsättningarna för småskalig livsmedelsproduktion.

2005/06: MJ13 av Anita Brodén m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av regelförenklingar för att ge förutsättningar för fler småskaliga verksamheter på landsbygden.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ge Livsmedelsverket i uppgift att inom projekten för 24-timmarsmyndigheten samla webbaserad information om regelverk kring småskalig livsmedelsproduktion.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att slakteriavfall inte bör hanteras som riskavfall.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ambitionen att förenkla den administrativa bördan skall ha en högre prioritet och ambitionsnivå och att målen skall uppnås senast den 31 december 2006.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det inte är en statlig uppgift att ha synpunkter på branschsamverkan.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ge Livsmedelsverket ett särskilt uppdrag vad gäller arbetet med intensifierade tillsynsrekommendationer och utbildning av livsmedelsinspektörer vad avser småskalig livsmedelsproduktion.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utredningen om levandedjursbesiktning också tar med ekonomiska och praktiska aspekter för såväl slakterierna som lantbrukarna.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om små och medelstora livsmedelsföretags deltagande i forskningsprojekt.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om avsaknaden av internationella utblickar i skrivelsen.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att i olika internationella sammanhang ytterligare verka för att andanröja eskalerade tullar.

Motion väckt med anledning av prop. 2004/05:56*2004/05: N11 av Åsa Torstensson m.fl. (c, m, fp, kd):*

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att underlätta gårdsförsäljning av lokalproducerade livsmedel.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2004

2004/05: MJ506 av Sven Gunnar Persson m.fl. (kd):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om mobila och gårdsnära slakterier.

2004/05: N240 av Catharina Elmsäter-Svärd (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att göra det möjligt för små företag på landsbygden att bedriva turistnäring.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2005

2005/06: MJ208 av Rolf Gunnarsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ursprungsmärkning av mejerivaror.

2005/06: MJ216 av Marita Aronson (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om införande av avståndsmärkning för livsmedel.

2005/06: MJ234 av Christer Winbäck (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om märkning av saltinnehåll i livsmedel.

2005/06: MJ266 av Hans Hoff (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att importerade köttberedningar skall genomgå en salmonellaundersökning.

2005/06: MJ288 av Mona Jönsson m.fl. (mp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om vikten av kunskap om de långsiktiga effekterna av att små barn utsätts för farliga kemikalier.

2005/06: MJ312 av Tone Tingsgård och Agneta Gille (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att Sverige skall verka för en adekvat kvalitetsdeklaration av choklad i enlighet med vad som anförs i motionen.

2005/06: MJ322 av Kerstin Lundgren (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av ökad tillsyn och forskning kring miljöriskerna till följd av det kraftigt växande antalet djupa borrhål som nu görs.

2005/06: MJ340 av Agne Hansson och Birgitta Carlsson (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en ny och miljöstyrd ursprungsmärkning av mat.

2005/06: MJ351 av Maria Wetterstrand m.fl. (mp, -):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om vikten av tydlig och lättförstådd kundinformation för att stärka konsumentens möjlighet att prioritera näringsriktiga, hållbara och nyttiga livsmedel.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av ändrade regler för ingrediensmärkning så att sockerhalt i livsmedelsindustrins produkter alltid tydligt framgår.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att låta utreda de eventuella riskerna med artificiella sötningsmedel.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av innehållsdeklarationer av godis.

2005/06: MJ354 av Annika Qarlsson och Birgitta Carlsson (båda c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ett standardiserat regelverk för ursprungsmärkning av livsmedel skall upprättas.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att tillsammans med branschorganisationerna ta fram kriterier för en kundanpassad kvalitetsmärkning av livsmedel.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att tydligare standardiserade innehållsförteckningar bör arbetas fram.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda en ny märkning, miljömil, som skall visa hur mycket miljön har påverkats av varutransporten.

2005/06: MJ364 av Kenneth Johansson (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att med utgångspunkt i konsumenternas klara önskemål driva kravet på obligatorisk ursprungsmärkning.

2005/06: MJ370 av Birgitta Carlsson och Margareta Andersson (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ställa samma krav vid statlig och kommunal upphandling av livsmedel som man ställer på våra livsmedelsproducenter här i Sverige.

2005/06: MJ378 av Per Bill (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om cider.

2005/06: MJ385 av Birgitta Carlsson och Rigmor Stenmark (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen målmedvetet skall arbeta för att påverka alla länder inom EU att salmonellakontrollera allt kött.

2005/06: MJ395 av Marie Wahlgren m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ökad internationell samverkan för livsmedelssäkerhet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ge Livsmedelsverket ett helhetsansvar för livsmedelssäkerheten från jord till bord.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om skärpt tillsyn av livsmedelsmärkning och ökade möjligheter till skadestånd vid märkning utan saklig täckning för påståendena.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om europeiskt och svenskt regelverk för information om mervärdesmat.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om statens roll vid livsmedelsmärkning.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om salmonellafria livsmedel.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om breddat mandat för den europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om traditionella livsmedel.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om smajlmärkning som ett led i offentliggörande av livsmedelskontrollen.

2005/06: MJ430 av Michael Hagberg (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om obligatorisk ursprungsmärkning.

2005/06: MJ431 av Michael Hagberg och Ronny Olander (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att skapa gemensamma EU-regler för functional food.

2005/06: MJ441 av Catharina Elmsäter-Svärd m.fl. (m):

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kostnaderna för mindre livsmedelsanläggningar.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vattenskyddsområden.

2005/06: MJ446 av Sven Gunnar Persson m.fl. (kd):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förlängning av det undantag Sverige fått vad gäller EU:s regler om dioxinhalterna i fet fisk.

2005/06: MJ448 av Åsa Domeij m.fl. (mp, -):

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av att möjligheterna till anpassning av regelverket till den småskaliga produktionens behov tas till vara i samband med att EU:s nya livsmedelsförordningar integreras i svensk lagstiftning.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en lagstiftning skall införas som garanterar konsumentinriktad ursprungsmärkning av animaliska livsmedel i såväl butik, restaurang som storkök.
35. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ett mål för offentlig konsumtion av rättvisemärkta varor skall införas.
36. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ett mål för andelen ekologiska livsmedel av Sveriges totala livsmedelsimport bör införas.

2005/06: MJ456 av Christer Skoog m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet att införliva sockrets skadliga effekter i förebyggande hälsoarbete.

2005/06: MJ484 av Lars Lilja och Britta Rådström (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kalori- och sockerdeklaration på livsmedel.

2005/06: MJ511 av Veronica Palm och Sylvia Lindgren (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om införande av obligatoriska lättbegripliga näringsvärdesdeklarationer på alla livsmedel.

2005/06: MJ530 av Sven Gunnar Persson m.fl. (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om sockerinnehållet i barnmatsprodukter.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om samordning mellan myndigheter, livsmedelsindustrin, ideella föreningar, lekmanngrupper och andra aktörer inom skola och samhälle.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör tillsätta en utredning för att utarbeta en strategi för ekonomiska styrmedel inom livsmedelskonsumtionen.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att införa en "Richterskala" för matlarm.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om obligatorisk salmonellakontroll av importerade köttberedningar.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör tillsätta en utredning med uppdrag att belysa riskerna kring storskalig spridning av smittämnen bland levande djur och från djur till människa direkt eller via livsmedel samt föreslå åtgärder för att hantera dessa risker.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att allt kött skall vara ursprungsmärkt.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att kött från djur som slaktats efter transporter som varat längre än fyra timmar bör märkas så att transporttiden framgår på förpackningen.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ett obligatoriskt gemensamt märkningssystem för djurskyddshänsyn bör införas inom EU för att skilja mellan kött från djur som fötts upp med olika grad av djurskyddshänsyn.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige bör verka för ett officiellt gemensamt system för nyckelhålmärkning inom EU.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om obligatorisk näringsvärdesdeklaration på livsmedel.

2005/06: MJ571 av Karin Åström och Kristina Zakrisson (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om livsmedelslagen.

2005/06: MJ588 av Ingegerd Saarinen och Jan Lindholm (båda mp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att följa det danska exemplet och kraftigt begränsa eller helst helt förbjuda användningen av härdat fett i livsmedel.

2005/06: MJ596 av Göran Hägglund m.fl. (kd):

28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör ta initiativ till att skapa ett regelverk för bedömning och godkännande av materials lämplighet att användas i samband med transport av dricksvatten.